



VÝROČNÍ ZPRÁVA

ZA ROK 2025

ČÁST 1.

Knihovna Petra Bezruče v Opavě
příspěvková organizace

OBSAH

Základní charakteristika organizace	5
1 Úvod	8
2 Zpráva o činnosti organizace	13
2.1 Čtenáři, uživatelé a návštěvníci knihovny	15
2.1.1 Statistické údaje za rok 2025.....	17
2.1.2 Vzdělávací a kulturně výchovná činnost (KVČ).....	20
2.1.3 Oddělení a pobočky knihovny	28
2.2 Vyhodnocení plánu činnosti	40
2.2.1 Přístup k informačním zdrojům a službám knihovny.....	41
2.2.2 Prezence informačních zdrojů knihovny, a to jak v tištěné nebo v digitální podobě	45
2.2.3 Zapojení do Centrálního portálu knihoven České republiky.....	46
2.2.4 Kvalita, efektivita a marketing služeb knihovny.....	46
2.3 Personální zajištění činnosti organizace	47
2.3.1 Konzultační a metodická činnost knihovny, účast v odborných komisích	51
2.3.2 Spolupráce s dalšími organizacemi města a dalšími subjekty	52

Zhodnocení roku 2025

V roce 2025 pokračovala Knihovna Petra Bezruče v naplňování svého poslání jako moderní kulturní, vzdělávací a komunitní instituce, která poskytuje široké spektrum služeb obyvatelům města Opavy i celého regionu. I přes náročné okolnosti, zejména dlouhodobé uzavření pobočky v Kateřinkách v důsledku povodní, se podařilo zajistit kontinuitu provozu ostatních pracovišť a udržet stabilní úroveň služeb pro veřejnost. Významným faktorem této stability bylo nasazení zaměstnanců a jejich schopnost pružně reagovat na vzniklou situaci.

Rok 2025 byl obdobím postupné stabilizace čtenářské základny a dalšího rozvoje služeb. Knihovna evidovala celkem 6 567 registrovaných čtenářů, přičemž významnou část tvořily děti a mládež. Celkový počet návštěv dosáhl 279 170, z toho více než polovina připadala na online služby, což potvrzuje rostoucí význam digitálních nástrojů a vzdáleného přístupu ke knihovním fondům. Vedle tradičních výpůjčních služeb se nadále rozvíjely také služby jako rezervace dokumentů, výdejní box nebo projekt Palmknihy, který umožňuje pohodlný přístup k elektronickým knihám a audioknihám.

Přestože došlo k mírnému poklesu počtu výpůjček, tento trend odpovídá dlouhodobým změnám čtenářského chování. Knihovna se stále více stává místem pro setkávání, studium, práci i trávení volného času. Výrazně se to projevuje například ve vysoké vytiženosti vestibulu, kde návštěvníci tráví čas čtením, prací, schůzkami či neformálním vzděláváním. Tyto formy využití knihovny však statistiky výpůjček ani návštěvnosti nezachycují, přesto představují důležitý ukazatel jejího společenského významu.

Kulturně-výchovná činnost zůstala jedním z pilířů práce knihovny. V průběhu roku byly realizovány stovky akcí pro děti, školy i širokou veřejnost, které zahrnovaly besedy, přednášky, vzdělávací programy, výstavy i komunitní setkání. Knihovna se zároveň profiluje jako aktivní kulturní centrum prostřednictvím významných projektů a festivalů. Mezi nejvýraznější patřil první ročník festivalu OpaCon, který potvrdil existenci silné komunitní základny, a tematický projekt „Tam uvnitř je svět“ realizovaný v rámci Týdne pro duševní zdraví, jenž přispěl k otevřenému dialogu o aktuálních společenských tématech.

Knihovna se aktivně zapojila také do regionálních festivalů Další břehy a Slunovrat, čímž posílila svou roli jako místa setkávání, sdílení a mezioborové spolupráce. Nedílnou součástí její činnosti bylo rovněž poskytování zázemí pro akce dalších subjektů, čímž knihovna dlouhodobě podporuje kulturní a společenský život města.

Významnou oblastí byla také spolupráce s regionálními knihovnami a institucemi. Knihovna nadále plnila roli metodického centra v rámci regionálních funkcí, zajišťovala výměnné soubory, vzdělávání knihovníků i podporu menších knihoven v okolí. Tato činnost přispívá k rozvoji knihovnických služeb v celém regionu a posiluje vzájemnou profesní spolupráci.

V oblasti vzdělávání se pracovníci knihovny aktivně účastnili odborných školení, seminářů i konferencí. Zásadním tématem roku byl přechod na nový automatizovaný knihovní systém Tritius, který přinesl potřebu intenzivního vzdělávání, ale zároveň představuje významný krok k modernizaci a zefektivnění knihovnických procesů.

Rok 2025 byl rovněž obdobím důležitých investic a změn. Po více než 35 letech prošla knihovna zásadní proměnou vizuální identity, která vznikla ve spolupráci s opavským studiem Idea Please. Nový vizuální styl reflektuje současné směřování instituce a posiluje její srozumitelnost i atraktivitu vůči veřejnosti. Současně probíhala rekonstrukce pobočky v Kateřinkách, jejíž obnova je klíčová pro plnohodnotné zajištění služeb v této části města.

Neméně důležitá byla i oblast personální – stabilní tým zaměstnanců zajišťoval široké spektrum odborných, provozních i komunitních činností. Knihovna zároveň podporuje další vzdělávání svých pracovníků a vytváří podmínky pro sladování pracovního a osobního života, což přispívá k dlouhodobé stabilitě pracovního kolektivu.

Rok 2025 lze celkově hodnotit jako období kontinuity, adaptability a postupného rozvoje. Knihovna si udržela svou pozici důležité veřejné instituce, která propojuje vzdělávání, kulturu a komunitní život a aktivně reaguje na proměňující se potřeby svých uživatelů.

Na závěr chceme vyjádřit poděkování našemu zřizovateli, Statutárnímu městu Opavě, za finanční i metodickou podporu a spolupráci při přípravě projektů plánovaných staveb a rekonstrukcí. Velké poděkování patří také všem příznivcům knihovny za jejich podporu a dary, našim dobrovolníkům a všem spolupracujícím institucím.

Zvláštní poděkování si zaslouží Institut knihovnictví Národní knihovny České republiky, Svaz knihovníků a informačních pracovníků, Sdružení knihoven a Moravskoslezská vědecká knihovna za jejich metodické vedení a dlouhodobou spolupráci.

A především děkujeme našim čtenářům a návštěvníkům akcí, kteří jsou srdcem naší knihovny. Vaše podpora a zájem jsou pro nás největší motivací do další práce.

Markéta Beyerová
ředitelka

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA ORGANIZACE

Zřizovatel:

Statutární město Opava se sídlem Opava
Horní náměstí 69, PSČ 746 26, okres Opava
IČ: 00300535

Název a sídlo knihovny:

Knihovna Petra Bezruče v Opavě, příspěvková organizace
Nádražní okruh 27, 746 01 Opava
Rok založení 1877 / 1950

Od 1. ledna 1997 přeneseny pravomoci zřizovatele na Statutární město Opavu

IČ: 00318574

DIČ: CZ 00318574

ID datové schránky: gyzv7st

ČÚ: 22132-821/0100

Ředitelka: PhDr. Mgr. Markéta Beyerová

Kontakt

Tel: 553 714 005, 553 821 700, 701

e-mail: info@kpbo.cz

www.kpbo.cz

Další údaje:

www.kpbo.cz, [Facebook](#), [Twitter](#), [Instagram](#)

Provozy knihovny:

Ústřední knihovna – Nádražní okruh 27, 746 01 Opava

Půjčovny a otevírací doba provozoven:

- **Oddělení pro dospělé**
(po, út, čt 8.00-18.00 h, st 8.00 – 15.00 h, pá 8.00-17.00 h)
- **SPOT-B (teens)**
(po, út, čt 13.00 – 18.00 h, pá 13.00 – 17.00 h)
- **Oddělení pro děti a mládež**
(po, čt 8.00-18.00 h, st 8.00 – 15.00 h, út, pá 8.00-17.00 h)
- **Studovna, mediatéka a internet**
(po, út, čt 10.00 -18.00 h, pá 10.00 -17.00 h)

Další oddělení:

- Útvar nákupu a zpracování knihovního fondu
- Regionální oddělení (pověřená knihovna pro 50 obecních knihoven)
- Informační útvar
- Ředitelka a ekonomický útvar

Pobočky:

- **Opava 5 - pobočka Kateřinky, Šrámkova 4, 747 05 Opava**
po, čt 9.00-18.00 h, út, pá 8.00-17.00 h (v r. 2025 po povodních v září 2024 celý rok uzavřena)
- **Opava 6 - pobočka Kylešovice, Liptovská 21, 747 06 Opava**
po, čt 10.00-18.00 h, út, pá 8.00 – 15.30 h
(přestávka 12.00-12.30 h)
- **Opava Předměstí – pobočka Olomoucká 75, 746 01 Opava**
po 10.00-18.00 h, út, pá 9.00-16.00 h, čt 10.00-17.00 h
(přestávka 12.00-12.30 h)

Některá oddělení a pobočky jsou ve středu pro veřejnost uzavřeny.

Pobočky v městských částech:

Místní knihovna Komárov, Podvihovská 16, 747 70 Opava Komárov (pondělí 16.00 – 18.00 h)

Místní knihovna Malé Hoštice, Dvořákova 37, 747 05 Opava Malé Hoštice (úterý 15.00 – 18.00 h)

Knihovna Vincence Praska, Lihovarská 18, 746 01 Opava Milostovice
(středa 16.00 – 18.00 h sudý týden a 9.00 – 11.00 h lichý týden)

Místní knihovna Suché Lazce, Přerovecká 21, 747 95 Opava Suché Lazce (pondělí 15.30 – 18.00 h)

Místní knihovna Vávrovice, Jantarová 49/40, 747 73 Opava Vávrovice (pondělí 14.00 -18.00 h)

Knihovna Petra Bezruče v Opavě je evidována na MK ČR pod ev. č. 0675/2002. Knihovna je členem profesních a odborných sdružení SKIP, SDRUK, IBBY.

Organizace má ve správě tento majetek:

Budovu č. p. 695, objekt občanské vybavenosti, část obce Předměstí na pozemku parc. č. 712 v kat. území Opava Předměstí, inventární číslo: 1 0000000308, 1199, 1200.

Cena: 38 832180,62 Kč

Pozemek pod hlavní budovou knihovny parcelní číslo 712/1 (zastavěná plocha a nádvoří).

Pozemek pod pobočkou knihovny na Olomoucké ulici 2344/57 (zastavěná plocha a nádvoří).

Ostatní provozy užívá knihovna v bezplatné výpůjčce.

Pro služební vozidlo si pronajímá garáž Nádražní okruh 35, Opava formou nájemní smlouvy.



1 ÚVOD

Knihovna Petra Bezruče v Opavě, příspěvková organizace, je základní knihovnou s univerzálním knihovním fondem. Jejím hlavním posláním je shromažďování, odborné zpracování, ochrana a zpřístupňování knihovních fondů a poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb v souladu se zákonem č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Rozsah a kvalita poskytovaných služeb jsou úzce spjaty s úrovní technického, personálního a finančního zabezpečení knihovny. Knihovna nevykonává doplňkovou činnost a plně se soustředí na plnění svého veřejného poslání.

Veřejná knihovna představuje důležitou bránu k informacím a znalostem a je významným pilířem celoživotního vzdělávání, kulturního rozvoje jednotlivců i komunit. Základ tvoří poskytování knihovnických a informačních služeb, přičemž knihovna systematicky podporuje rozvoj čtenářské a informační gramotnosti i sebezvzdělávání uživatelů. Současně reaguje na dynamický vývoj informačních technologií a přizpůsobuje jim jak své služby, tak formy práce.

Knihovna Petra Bezruče si dlouhodobě buduje dobrou pověst založenou na kvalitě, dostupnosti a šíři poskytovaných služeb. Nedílnou součástí její činnosti je důraz na profesionální a vstřícný přístup k uživatelům, který přispívá k posilování důvěry a dobrého jména instituce.

Vedle základních knihovnických služeb nabízí knihovna také široké spektrum služeb doplňkových, jako je veřejný přístup k internetu, kopírovací služby 3D tisk či specializované služby pro nevidomé a zrakově postižené uživatele. Registrovaní čtenáři mají k dispozici přibližně 20 000 titulů elektronických knih a zároveň přístup k významným digitálním sbírkám, včetně děl zařazených do projektu „**Díla nedostupná na trhu**“. Tato kolekce zahrnuje plné texty knih, periodik a dalších dokumentů vydaných na území České republiky, které jsou chráněny autorským právem a nejsou běžně dostupné v distribuci. Současně jsou zpřístupněna i volná díla prostřednictvím Městské knihovny v Praze.

Významný zájem uživatelů o digitální služby knihovny dokládají statistiky jejich využívání. Knihovna dlouhodobě zpřístupňuje digitální sbírku „Díla nedostupná na trhu“, která patří mezi nejvyužívanější služby tohoto typu v České republice.



V roce 2025 bylo evidováno **93 620 přístupů**, což knihovnu zařadilo na **28. místo** v celorepublikovém srovnání. Mezi městskými knihovnami se před knihovnu v Opavě dostaly pouze Městská knihovna v Praze a Knihovna Jiřího Mahena v Brně, přičemž ostatní příčky zaujímají zejména krajské, vědecké či univerzitní knihovny.

V předchozích letech byla služba rovněž intenzivně využívána – v roce 2023 dosáhla knihovna 158 004 přístupů a stala se v tomto ukazateli nejúspěšnější veřejnou knihovnou v České republice, v roce 2024 bylo evidováno 66 669 přístupů.

Tyto výsledky potvrzují dlouhodobý význam digitalizace knihovnických fondů a rostoucí potřebu jejich zpřístupňování široké veřejnosti. Zároveň odrážejí zájem uživatelů o kvalitní a dostupné digitální zdroje a služby knihovny.

Knihovna se vedle výpůjčních služeb intenzivně věnuje také kulturně-výchovné a vzdělávací činnosti. Pořádá knihovnické lekce, besedy, autorská čtení, výtvarné dílny a přednášky pro děti, mládež i dospělou veřejnost. Aktivně se zapojuje do celostátních projektů na podporu čtenářství a informační gramotnosti a účastní se významných akcí, jako jsou Březen – měsíc čtenářů, Týden knihoven, Noc s Andersenem, Celé Česko čte dětem, Den pro dětskou knihu či Bookstart. Knihovna se rovněž podílí na kulturním životě města Opavy a spolupracuje na řadě místních akcí a festivalů.

Novinky roku 2025



V roce 2025 knihovna úspěšně implementovala nový automatizovaný knihovní systém Tritius, který významně přispěl k modernizaci služeb a zefektivnění komunikace s uživateli. Zavedení tohoto systému umožnilo rozšířit nabídku služeb a zvýšit jejich dostupnost.

Jednou z nejvýznamnějších novinek je zprovoznění výdejního boxu umístěného před hlavním vchodem budovy knihovny. Tato služba umožňuje registrovaným čtenářům s vyrovnanými závazky vůči knihovně bezkontaktní vyzvednutí objednaných nebo rezervovaných dokumentů. Při objednávce v online katalogu si uživatel zvolí jako místo vyzvednutí „výdejní box“ a po obdržení e-mailového oznámení si může své dokumenty vyzvednout v čase, který mu vyhovuje.



Další významnou novinkou je rozšíření digitálních služeb o eAudioknihy. Knihovna tak navazuje na již zavedenou nabídku e-knih a nově umožňuje registrovaným čtenářům stahovat audioknihy přímo do mobilních zařízení prostřednictvím aplikace Palmknihy. Nabídka zahrnuje široké spektrum titulů od beletrie po naučnou literaturu včetně aktuálních novinek. Výpůjční doba činí 31 dní a tituly jsou po jejím uplynutí automaticky vráceny. Služba je pro čtenáře zdarma, knihovna však hradí poplatek za každou výpůjčku.

Nově byl zaveden také digitální čtenářský průkaz, který si mohou uživatelé uložit do svého mobilního zařízení. Díky němu mají kdykoliv k dispozici přehled o svých výpůjčkách, rezervacích i čtenářském kontě, a to bez nutnosti nosit fyzickou kartičku.

Knihovna rovněž rozšířila možnosti online služeb. Noví uživatelé se mohou registrovat prostřednictvím služby Bank iD, která umožňuje rychlou a bezpečnou online registraci bez nutnosti osobní návštěvy. Stávající čtenáři mohou nově využívat online katalog také k prodloužení registrace, úhradě poplatků či vyrovnání případných závazků prostřednictvím platební brány.

Tyto inovace představují další krok v rozvoji moderních knihovnických služeb a přispívají ke zvýšení komfortu i dostupnosti služeb pro širokou veřejnost.

Další významnou novinkou roku 2025 bylo představení nové vizuální identity knihovny, která byla veřejnosti představena v říjnu po více než 35 letech. Nový vizuální styl reflektuje současné grafické trendy i proměňující se potřeby uživatelů a jeho cílem je modernizovat a oživit podobu jedné z nejnavštěvovanějších kulturních institucí ve městě.



Ústředním prvkem nové identity se stal symbol „**K s tildou**“, který nabízí více interpretačních rovin a otevírá prostor pro kreativní práci s vizuální komunikací knihovny. Nová vizuální identita se postupně promítá do všech oblastí prezentace knihovny – od propagačních materiálů až po online prostředí.

Návrh vznikl ve spolupráci s opavským studiem **Idea Please**, přičemž samotná spolupráce byla hodnocena jako velmi profesionální a inspirativní. Nová vizuální identita přispívá k lepší srozumitelnosti komunikace knihovny a posiluje její značku v očích veřejnosti.

Vizuální identita KPBO



Od roku 2002 je Knihovna Petra Bezruče v Opavě pověřena výkonem regionálních funkcí pro část okresu Opava. Tyto činnosti zahrnují zejména:

- poradenskou a konzultační činnost a metodické návštěvy,
- statistiku a výkaznictví,
- vzdělávání knihovníků, organizaci seminářů a porad,
- tvorbu výměnných knihovních fondů, jejich cirkulaci a distribuci do obsluhovaných knihoven,
- pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů v obsluhovaných knihovnách,
- nákup a zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků obcí,
- servis automatizovaného knihovního systému Clavius pro obsluhované knihovny.

Regionální funkce jsou plně financovány z prostředků Moravskoslezského kraje. Podrobné vyhodnocení jejich plnění v roce 2025 je uvedeno v příloze č. 1 této výroční zprávy.



2 ZPRÁVA O ČINNOSTI ORGANIZACE

V roce 2025 Knihovna Petra Bezruče v Opavě plnila své poslání na celém území statutárního města Opavy včetně jeho městských částí. V rámci výkonu regionálních funkcí zajišťovala metodickou a odbornou pomoc celkem 50 knihovnám v obcích regionu Opava.

Ústřední knihovna byla otevřena každý pracovní den, městské pobočky poskytovaly služby rovněž v pracovních dnech s výjimkou středy. Místní knihovny v městských částech byly veřejnosti přístupné zpravidla jednou týdně. Celková týdenní půjčovní doba činila 46 hodin, přičemž tento údaj vychází z provozní doby nejdéle otevřeného oddělení nebo pobočky, včetně místních částí.

Knihovna zajišťovala informování a komunikaci s veřejností prostřednictvím svých webových stránek a sociálních sítí (**Facebook, Twitter, Instagram**). Samozřejmostí je přístup do on-line katalogu a čtenářských kont uživatelů. Ve městě jsou k dispozici biblioboxy umístěné u ústřední budovy a u vybraných poboček, které umožňují vrácení knih mimo otevírací dobu. V roce 2025 bylo jejich prostřednictvím vráceno celkem **23 167** knihovních jednotek.

Grantová podpora

V roce 2025 získala Knihovna Petra Bezruče v Opavě finanční podporu z dotačního programu VISK 3 Ministerstva kultury České republiky ve výši 333 000 Kč a v rámci programu K21 20 000 Kč.

Na zajištění výkonu regionálních funkcí byla knihovně přidělena dotace z rozpočtu Moravskoslezského kraje ve výši 3 238 000 Kč.

Kromě finančních prostředků knihovna obdržela také nefinanční dary, zejména knihy a drobné propagační materiály z programu Česká knihovna. Další knižní dary byly získány od institucí, nakladatelství, autorů a fyzických osob. Významným zdrojem byly rovněž bonusové programy dodavatelů knih, dary ze Slezské univerzity, Slezského zemského muzea a Svazu knihovníků a informačních pracovníků České republiky (SKIP ČR).

Knihovna obdržela také autorské dary a dary od veřejnosti, přičemž část z nich byla poskytnuta anonymně prostřednictvím biblioboxů a sběrného boxu **Beru(ž)ky**.

Po ničivých povodních, které zasáhly pobočku Kateřinky, byla knihovně poskytnuta také mimořádná finanční pomoc z různých zdrojů. Knihovna Jiřiny Zábranové Humpolec přispěla prostřednictvím tiché aukce na knihovnickém plese částkou **14 500 Kč**. Masarykova univerzita – Filozofická fakulta věnovala knihovně ocenění získané v soutěži Bibliotheca inspirans ve výši **20 000 Kč**.



Společnost Knihy Dobrovský přispěla výtěžkem z prodeje limitované edice Dobrozáložek ve výši **50 000 Kč**. Pomoc dorazila i ze zahraničí prostřednictvím městské sbírky z německého města Roth, a to v přepočtu ve výši **64 113 Kč**.



2.1 ČTENÁŘI, UŽIVATELÉ A NÁVŠTĚVNÍCI KNIHOVNY

Termíny čtenář, uživatel a návštěvník jsou v souvislosti s knihovnou nejčastěji používanými označeními, která odrážejí široké spektrum osob využívajících její služby. Nejčastější motivací návštěvy knihovny je výpůjčka knih a dalších informačních zdrojů. Knihovna se však neomezuje pouze na půjčovní služby, ale aktivně se podílí také na kulturní a vzdělávací činnosti. Pořádá autorská setkání, křty knih, přednášky, výstavy a další akce určené široké veřejnosti.

Knihovna umožňuje svým uživatelům využívat služby i v online prostředí, a to z pohodlí domova. Čtenáři mohou prostřednictvím webových stránek prodlužovat výpůjčky, rezervovat dokumenty, komunikovat s pracovníky jednotlivých oddělení, stahovat elektronické knihy nebo si nechat dokumenty odložit k vyzvednutí v předem zvoleném termínu. K dispozici je také služba elektronických upomínek, která uživatele upozorňuje na blížící se termín vrácení výpůjček.

Základním nástrojem pro práci s knihovním fondem je **online katalog Tritius**, moderní webový katalog umožňující vyhledávání v celém knihovním fondu – knihách, časopisech i dalších dokumentech. Každý registrovaný čtenář má k dispozici své vlastní čtenářské konto, kde může sledovat stav a historii výpůjček, přehled rezervací, plateb a upomínek, a zároveň si vytvářet a spravovat seznam oblíbených dokumentů. Čtenáři mohou rovněž rezervovat dokumenty, hodnotit je či přispívat do diskusí k jednotlivým

záznamům. Katalog podporuje také technologii RSS, díky níž mohou uživatelé sledovat nově přidané tituly bez nutnosti opakovaného vyhledávání. Je plně responzivní a přizpůsobený pro pohodlné používání na mobilních telefonech a tabletech.

Knihovna nabízí i přístup k externím zdrojům pro vyhledávání dokumentů v rámci celé České republiky prostřednictvím portálu **Knihovny.cz**, který umožňuje jednotné vyhledávání napříč katalogy zapojených knihoven. Portál poskytuje uživatelům přístup k odborným i vědeckým publikacím a slouží jako nástroj pro vyhledávání důvěryhodných informačních zdrojů a čtenářské inspirace. V ústřední knihovně a na pobočce Opava Kateřinky i Kylešovice je navíc k dispozici Wi-Fi připojení pro snadný přístup k online službám.



Knihovna pokračovala v zapojení do celorepublikového projektu **Bookstart – S knížkou do života**, jehož cílem je podpora čtenářství od nejútlejšího věku. Součástí projektu byl Klub maminek, v rámci něhož probíhala setkání rodičů s dětmi ve věku 0–3 roky. V letních měsících se tato setkání uskutečnila ve Dvořákových sadech v Opavě a těšila se velkému zájmu veřejnosti. V návaznosti na projekt pokračovala čtenářská dílna Čtení hravě pro děti ve věku 3–6 let a jejich rodiče, která prostřednictvím interaktivního a zábavného programu podporuje rozvoj čtenářských návyků, jazykových dovedností a představitosti. Aktivita se setkala s pozitivním ohlasem a přispěla k posilování vztahu dětí ke knihám.

Součástí nabídky knihovny byl také další ročník celorepublikové soutěže Lovci perel, která si dlouhodobě získává oblibu mezi dětskými čtenáři. Pro nejmladší návštěvníky jsou v oddělení pro děti i na pobočkách v Kateřinkách a Kylešovicích k dispozici dětské koutky vybavené hračkami, tabulemi a stavebnicemi, které zpříjemňují pobyt v knihovně a podporují rodinné návštěvy.

Významnou novinkou roku 2025 bylo také konání prvního ročníku festivalu **OpaCon** v Opavě, který se uskutečnil v sobotu 2. srpna 2025. Akce byla určena fanouškům komiksů, anime, her a cosplaye a setkala se s mimořádným zájmem veřejnosti. Festival během jediného dne přilákal více než 450 návštěvníků, a to i z větší vzdálenosti.

Program nabídl herní zónu, tematické přednášky, soutěže i prostor pro setkávání komunity. Velkou část atmosféry tvořili také cosplayeri, jejichž originální a nápadité kostýmy přispěly k jedinečnému charakteru celé akce. Festival se vyznačoval přátelskou a otevřenou atmosférou a potvrdil existenci aktivní fanouškovské komunity v Opavě a jejím okolí.

První ročník festivalu OpaCon položil základ nové tradici a přispěl k rozvoji kulturní nabídky města i podpoře komunitního života. Věříme, že tato akce bude v následujících letech dále pokračovat a rozvíjet se.

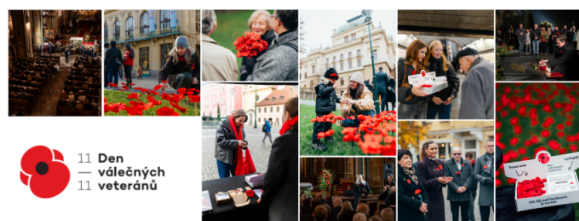


Knihovna se rovněž zapojila do veřejně prospěšných sbírek. V rámci **Českého dne proti rakovině** zajišťovala prodej kytiček a podařilo se vybrat částku 858 Kč. Dále se knihovna zapojila do sbírky ke **Dni válečných veteránů**, připomínaného 11. listopadu symbolem vlčího máku. Výtěžek sbírky, do níž přispěli zaměstnanci i návštěvníci knihovny, činil 2 175 Kč. Tyto aktivity potvrzují společenskou odpovědnost knihovny a její zapojení do dobrovolnických a charitativních iniciativ.



S radostí vám sdělujeme, že za vaše místo Knihovna Petra Bezruče v Opavě se vybralo 2175 korun.

Celkový výtěžek sbírky dosáhl úžasných 5 363 347 korun. Velmi si vážíme toho, že se do sbírky zapojily tisíce lidí a že se vybraná částka podařila navýšit oproti loňskému roku.



2.1.1 STATISTICKÉ ÚDAJE ZA ROK 2025

V roce 2025 bylo v knihovně zaregistrováno celkem **6 567** čtenářů (v roce 2024 to bylo 6 796). Z tohoto počtu tvořily děti do 15 let **1 801** registrovaných uživatelů (v roce 2024 celkem 1 827).

Registrovaní čtenáři mohou využívat všechny služby knihovny napříč odděleními a pobočkami, včetně stahování elektronických knih. U čtenářů do 15 let je omezeno půjčování audiovizuálních médií a využívání meziknihovni výpůjční služby.

Registrační poplatek v roce 2025 činil 100 Kč pro děti do 15 let a seniory nad 70 let, pro ostatní čtenáře 200 Kč. V knihovnách městských částí byly poplatky stanoveny na 25 Kč pro děti a seniory a 50 Kč pro dospělé. Poplatky byly naposledy upraveny v roce 2020.

Srovnání registrovaných uživatelů 2024-2025

KNIHOVNA	ROK 2024 REG. ČTENÁŘI	Z TOHO		ROK 2025 REG. ČTENÁŘI	Z TOHO		ROZDÍL
		DO 15 LET			DO 15 LET		
Ústřední knihovna	4046	975		5016	1235		+970
Kateřinky*	1322	438		0	0		-1322
Kylešovice	624	230		657	222		+33
Olomoucká	605	138		691	165		+86
knihovny MLK	141	46		139	33		-2
Celkem	6796	1827		6567	1801		-229

*Navzdory tomu, že byla v roce 2025 z důvodu ničivých povodní po celý rok uzavřena pobočka Kateřinky, činil meziroční pokles počtu registrovaných čtenářů pouze 229 osob. Ostatní provoz knihovny fungovaly bez výraznějších omezení, a to i přes zvýšenou nemocnost personálu, která neměla vliv na dostupnost služeb.

V roce 2025 zaznamenala knihovna celkem **279 170** návštěv, z toho **107 673** fyzických návštěv a **171 497** vstupů do online služeb.

Knihovna uspořádala **457** kulturně-výchovných, volnočasových a propagačních akcí pro veřejnost a školy, kterých se zúčastnilo **30 593** návštěvníků. Dále proběhlo **94** vzdělávacích akcí pro veřejnost s účastí **3 820** osob.

V prostorách knihovny se uskutečnilo také **48** akcí pořádaných jinými organizacemi, jako jsou občanské obřady (svatby, vítání občánků), školní akce či aktivity dalších subjektů. Tyto akce navštívilo celkem **4 471** účastníků.

Rozbor fyzických návštěv

V roce 2025 žilo ve městě Opava 56 802 obyvatel (v roce 2024 to bylo 57 011), z toho 7 309 dětí do 15 let (v roce 2024 celkem 7 681).

Nejpočetnější skupinu registrovaných čtenářů tvořili uživatelé ve věku 16–59 let, následováni dětmi do 15 let a seniory ve věku 60 a více let.

Služba „ODLOŽ“ byla v roce 2025 využita pro výdej **10 320 knih**, což představuje pokles oproti 19 994 objednávkám v roce 2024. Naopak **počet rezervací** vzrostl na **3 908** (v roce 2024 činil 1 986).

Nově zavedený výdejní box využilo během prvního měsíce provozu 95 čtenářů. Digitální průkaz si během půl roku od spuštění stáhlo 332 uživatelů.

Zájem o online služby zůstává vysoký. V roce 2025 bylo zaznamenáno **158 926** vstupů do online katalogů, včetně rezervací a prodlužování výpůjček. V rámci projektu Palmknihy si čtenáři stáhli **2 026** e-knih a e-audioknih.

Služba umožňuje stahování elektronických dokumentů prostřednictvím mobilních zařízení a zároveň nabízí přístup k volně dostupným e-knihám z jiných knihoven, zejména z oblasti české klasiky a povinné četby.

Srovnání výpůjček v letech 2024 - 2025

KNIHOVNA	ROK 2024	ROK 2025	ROZDÍL
Ústřední knihovna	221 212	211 594	-9618
Kateřinky* Září- Prosinec 2024 a celý rok 2025 knihovna UZAVŘENA	59 927	858	-59069
Kylešovice	43 672	39 061	-4611
Olomoucká	55 762	52 227	-3535
knihovny MLK	4 636	4 388	-248
celkem	385 212	308 128	-77084

V roce 2025 bylo realizováno celkem **308 128 výpůjček**, což představuje meziroční pokles o 77 084 výpůjček. Tento pokles byl zásadně ovlivněn uzavřením pobočky Kateřinky, která byla mimo provoz od září 2024 a po celý rok 2025.

Přes tuto skutečnost došlo pouze k mírnému poklesu počtu registrovaných čtenářů, což svědčí o stabilním zájmu veřejnosti o služby knihovny.

Z hlediska struktury uživatelů tvoří 72 % registrovaných čtenářů obyvatelé Opavy a 28 % uživatelé z okolních obcí. Ženy tvoří 70 % čtenářské základny, muži 30 %.

Vývoj výpůjček a proměna čtenářského chování

V posledních letech se v knihovnách dlouhodobě projevuje klesající zájem o klasické výpůjční služby, což souvisí se změnou čtenářských návyků. Zatímco dříve si čtenáři během jedné návštěvy běžně půjčovali 10–15 knih, v současnosti si odnášejí spíše 1–3 tituly. Tento trend však neznamená pokles významu knihovny jako takové, ale spíše proměnu její role.

Knihovna se stále více stává místem pro trávení volného času, setkávání a neformální vzdělávání. Návštěvníci zde tráví čas s knihou či časopisem, využívají prostor pro studium, pracovní schůzky nebo doučování. Významnou roli v tomto ohledu hraje vestibul knihovny, který je dlouhodobě velmi vytížený – místa u stolů jsou po většinu dne obsazena. Denně se jedná o desítky návštěvníků, jejichž přítomnost však není zachycena v žádných statistických ukazatelích.

Tento vývoj ukazuje, že knihovna plní stále důležitější funkci komunitního a společenského centra, jehož přínos nelze hodnotit pouze prostřednictvím tradičních kvantitativních ukazatelů, jako je počet výpůjček.

2.1.2 VZDĚLÁVACÍ A KULTURNĚ VÝCHOVNÁ ČINNOST (KVČ)

Základním cílem knihovny je dlouhodobě zkvalitňovat služby čtenářům, podporovat čtenářství prostřednictvím kulturně-výchovných aktivit a zavádět nové služby v souladu s Konceptí rozvoje knihoven ČR. V roce 2025 jsme navázali na spolupráci s institucemi ve městě, která byla v předchozích letech částečně omezena.

Součástí našich aktivit bylo i pravidelné doplňování knihobudky v městských sadech. Knihovní fond jsme rozšířili také v knihovně Slezské nemocnice (transfuzní stanice) a v knihovně **Unipointu** Slezské univerzity v obchodním centru Breda. Již desátou sezónu jsme zajišťovali provoz sdílené knihovničky na městském koupališti, kam bylo během letních měsíců umístěno přibližně 2 000 svazků knih. Jednalo se převážně o vyřazené duplikáty a knihy získané darem, přičemž významným zdrojem se stal sběrný box **Beru(ž)ka**, do něhož veřejnost aktivně přispívá.



Kulturně-výchovná činnost tvoří nedílnou součást práce knihovny. Aktivity jsou dlouhodobě zaměřeny jak na děti a mládež jako potenciální nové čtenáře, tak na širokou veřejnost.

Přehled akcí

V roce 2025 realizovala knihovna široké spektrum kulturně-výchovných a vzdělávacích aktivit. Mezi nejvýznamnější patřily knihovnické lekce a besedy pro děti, programy zaměřené na podporu čtenářství a orientace v knihovním fondu, exkurze po knihovně, výstavy a vernisáže i cestovatelské a odborné přednášky. Součástí kulturně-výchovné činnosti knihovny je i pravidelné oceňování nejlepších čtenářů. Každoročně je za každé oddělení a pobočku vyhlášen a oceněn Čtenář roku, čímž knihovna vyjadřuje uznání aktivním uživatelům a zároveň motivuje další čtenáře k využívání knihovních služeb a rozvoji čtenářských návyků.

Významné akce roku 2025

OpaCon

Mezi nejvýznamnější akce roku patřil první ročník festivalu OpaCon, zaměřený na fanoušky komiksu, anime, her a cosplaye. Akce se uskutečnila 2. srpna 2025 v Kulturním domě Na Rybníčku a přilákala **více než 450 návštěvníků**, včetně účastníků z širšího regionu.



Program zahrnoval herní zónu, tematické přednášky, soutěže a prezentace. Významnou součástí byla také účast cosplayerů a prodejců tematických produktů. Festival potvrdil existenci aktivní fanouškovské komunity v Opavě a vytvořil předpoklady pro vznik nové tradice.

Projekt „Tam uvnitř je svět“ (Týdny pro duševní zdraví)

Knihovna se zapojila do celostátní iniciativy Týdny pro duševní zdraví prostřednictvím projektu „**Tam uvnitř je svět**“, jehož cílem bylo přiblížit veřejnosti problematiku duševního zdraví a podpořit otevřenou diskusi.



Program zahrnoval odborné přednášky, besedy s odborníky, diskusní setkání, komunitní a umělecké aktivity, výstavy i edukativní programy pro školy. Součástí byly například akce „**Terapie sdílením LIVE**“, „**Den drobných radostí**“ či tematické aktivity ve veřejném prostoru.

Významnou roli sehrály také výstavy, včetně Národní sbírky zlovyků, do které se mohli zapojit i návštěvníci. Projekt byl doplněn multimediálními výstupy studentů a zakončen komentovanou procházkou v přírodě.

Projekt významně přispěl k osvětě v oblasti duševního zdraví a posílil roli knihovny jako bezpečného prostoru pro setkávání, sdílení a podporu komunitního života.

Den pro dětskou knihu

Tradiční vrchol aktivit zaměřených na dětské čtenářství představoval Den pro dětskou knihu. Program zahrnoval společné čtení, tvořivé workshopy, prezentaci vánočních tradic a vyhodnocení Vánoční literární výzvy.



Do literární výzvy se zapojila řada základních a středních škol v Opavě. Studentské práce byly vystaveny v prostorách knihovny a staly se součástí adventního programu. Návštěvníci měli možnost si texty číst, sdílet dojmy a diskutovat o nich.

Akce významně posílila komunitní charakter knihovny a její roli jako místa setkávání, sdílení a podpory čtenářství.

Další aktivity

V knihovně pravidelně působí Klub maminek, který organizuje setkání pro rodiče s malými dětmi. V roce 2025 bylo v rámci této aktivity uspořádáno pět akcí v parku u knihovny, například Májové dopoledne, Cesta z města, Námořnický den (dvakrát) a Strašidelný park.

Velmi pozitivně byly hodnoceny také akce dospělého oddělení, například projekt Knihovna v žabkách realizovaný na městském koupališti nebo tematické jarmarky (velikonoční a vánoční), které byly spojeny se swapem knih a rukodělnými workshopy.

Přednášky pro veřejnost

- Extrémní Island po vlastní ose
Tomáš Kúdela
- Sokotra: Galapágy Indického oceánu
Lenka Klementová
- Sardinie pěšky i na kole – David Hainall
- Nepál, země nebetyčných hor, barev a úsměvů – David Hainall
- Zvol si info: Informační záplava (dezinformace) –
- Hieronymus Bosch – kacíř nebo hrdina?
Bohumil Vurm a Zuzana Foffová
- Objevte svět Jiřího Wintera Neprakty
Jaroslav Kopecký
- Terezínské ghetto očima dítěte
Michaela Vidláková a Radek Hejret
- O vlčích, rysech a medvědech – Michal Feller
- Zvol si info : Sociální sítě a bubliny
- Zvol si info: Řetězové e-maily

- Arabové a ti ostatní – Lenka Hrabalová
- Jižní Amerika (8 zemí, 13 000 km)
Deny & Carol
- Laskavý přístup k emocím dítěte
Michaela Kovaříková
- Terapie sdílením LIVE
Ester Geislerová a Honza Vojtko
- Opavský Hospodin v hospodě – Pavel Janošík,
Jan Ženatý a Ráchel Bícová
- Vyvážená strava a její přímý vliv na naše zdraví
Markéta Rožanská

Výstavy

- Nepůjdeme spolu do Betléma, ale na výstavu
do knihovny – výstava papírových betlémů
- Řečeno štětcem – Jaroslava Palzerová
- Naše město očima dětí ZŠ Kylešovice
- Rok v zahradě – ZUŠ V. Kálíka
- Světlana pro radost – Světlana Cichá (Charita
Opava)
- Kouzlo starých stránek – knihy minulého
století
- Městský kód – Dyaze17 (Vojtěch Král)
- Hieronymus Bosch – Zrcadlo světa
- Linie – výstava studentů grafického designu
(SŠPU)
- 22 Maturit 2025 – maturitní práce SŠPU
Opava
- Život je zábava, život je hra
Kateřina Belei a Zdenka Dostálová
- Do kouzelné krajiny dětské duše – Bořík Frýba
- Fotodílna – výstava dětských fotografií z
příměstského tábora
- Průmyslový design hraček – studentské práce
SŠPU

Klub maminek – S knížkou do života (BOOKSTART)

- Klub maminek – Zimní pohádka
- Klub maminek – Pohádkový karneval
s klaunem
- Klub maminek – Jaro (se ZŠ Mařádkova)
- Klub maminek – Velikonoce
- Májové dopoledne s Klubem maminek (Lada
a říkadla)
- Námořnické dopoledne v parku
- Klub maminek v parku – Prázdninové
putování
- Klub maminek – Velké čištění zubů v ZOO
- Klub maminek – Život stromů

Autorské čtení, scénické čtení

- Srpny – Jakub Stanjura
- Sudetský dům – Štěpán Javůrek
- Michaela Fišarová a Miroslav Reil – autorské čtení pro školy
- Baletky a cesta tanečním světem – Miřenka Čechová
- Život, nebo psaní? (Arnošt Lustig) – Ladislava Chateau a Eva Lustigová
- Eva Pilátová – literární workshop pro děti
- Rozložíš paměť – Marek Torčík
- Jiří Hájíček – Drak na polní cestě
- LiStOVáNí.cz – Švejek 2025 (Alan Novotný a Jiří Ressler)
- Noc literatury – čtení na netradičních místech (Kostel sv. Hedviky, Arkády)

Propagační akce a akce k republikovým projektům

- Čtenář roku 2025 – slavnostní ocenění
- Březen měsíc čtenářů: Večerníček slaví narozeniny (celoroční projekt)
- Noc s Andersenem (hlavní budova i ZŠ a PŠ Opava)
- Týden čtení dětem (kampaň Celé Česko čte dětem)
- Burza knih ve spolupráci s MDPO a Charitou Opava
- Den Země a otevření Semínkovny
- Den dětí v Městských sadech
- Velká noc v Opavě (questing, dílny, prohlídky)
- Týden pro digitální Česko – úniková hra městem
- Lovci perel – slavnostní zakončení s Danielou Krolupperovou
- Pochod pro mozek (Branka u Opavy – Hanuše)
- Mozek v kondici – Mezinárodní den seniorů

Ostatní

- Trénování paměti – kurzy pro začátečníky i pokročilé (pravidelně HB i pobočky)
- Brain&Breakfast – pravidelné snídane (téata: Arabové, Generace Future, Kampaň!)
- Čtení hravě – dílny pro nejmenší čtenáře (každý měsíc)
- Dračí hlídka – RPG klub pro mládež a nováčky (pravidelně ve SPOT-B)
- Psavci – literární skupina a tvůrčí psaní
- Novoroční Bingo
- Semínková slavnost (se spolkem Za Opavu)
- Workshop malování kraslic
- Mě(i)sto, které musím! – textilní workshop a graffiti workshop

- Odvážná pouť Boschovými obrazy: komentovaná prohlídka s ochutnávkou vín
- Novinářské žánry s Arnoštem Lustigem: workshop pro SŠ
- Slunovrat Opava – Zóna charitní inspirace (besedy: M. Karas, R. Kalenská aj.)
- Knihovna v žabkách – letní čtení na koupališti
- OPACON 2025 – festival popkultury (komiksy, manga, fantasy)
- Tajemná Opava – příměstský tábor se spolkem Za Opavu
- Deskové hry pro děti s bestkou
- Komiks o Opavě – workshop s Regi Knapíkovou
- Drhání, všechny smutky zahání! – workshop v Kylešovicích
- Výtvarné dílničky na dětském oddělení (Sněhulák, Masky, Ptáčci, Vajíčka, Večerníčková výzva)

Akce jiných subjektů

Knihovna v uplynulém roce poskytla své prostory pro široké spektrum akcí pořádaných různými subjekty. Celkem se zde uskutečnilo **48 akcí**, které oslovily širokou veřejnost i odborné publikum. Nejčastěji se jednalo o svatební obřady a vítání občánků, jež tvořily největší podíl těchto událostí.

Významným momentem bylo také slavnostní ocenění pedagogů mateřských a základních škol u příležitosti Dne učitelů. Odbor školství města Opavy vybral pedagogy, kteří svou prací dlouhodobě inspirují a motivují žáky k výjimečným výkonům. Knihovna se tak stala dějištěm uznání vynikajících učitelů, jejichž přínos má zásadní dopad na vzdělávání v regionu.

Ve spolupráci s MAS Opavsko se knihovna zapojila do projektu InspiroMap pro 2. stupeň základních škol a mateřské školy (MAP Opavsko), v jehož rámci zajistila nákup požadovaných knih do výměnných souborů, podílela se na tvorbě metodických listů a participovala na prezentaci projektu i jeho uvedení do praxe, které proběhlo v prostorách knihovny.

Kromě jednorázových akcí zde pravidelně probíhala výuka studentů Církevní konzervatoře, kteří v knihovně absolvovali běžnou výuku, ročníkové zkoušky i absolventské koncerty. Koncertní a předehrávané akce zde pořádala rovněž ZUŠ Opava a knihovna byla také místem slavnostního předávání vysvědčení a obhajob maturit uměleckých oborů SŠUP Opava.

Celkově knihovna během roku poskytla své prostory akcím, které oslovily široké spektrum návštěvníků a posílily její význam jako místa setkávání, vzdělávání a kulturního dialogu. V lednu 2025 proběhlo v prostorách knihovny také natáčení alba **Modlitba za život** (S odvahou k hudbě, s hudbou k odvaze), autorského projektu orchestrální hudby pro smyčce **Jana Hanouska**, jehož vznik inicioval violoncellista a pedagog **Jan Škrdlík** v období let 2020–2024.



Významnou součástí kulturního programu knihovny byly také velké akce realizované v rámci festivalu **Další břehy**, konkrétně putovní výstava **Hieronymus Bosch – Zrcadlo světa** autorů **Zuzany Foffové** a **Bohumila Vurma**. Výstava návštěvníkům přiblížila osobnost tohoto výjimečného malíře prostřednictvím celků i detailů jeho obrazů a nabídla vlastní interpretační pohled na Boschovu tvorbu.

Součástí expozice byly kvalitní fotoreprodukce jeho nejvýznamnějších děl doplněné projekcí detailů a hudebním doprovodem Jana Jiráka, které návštěvníky přenesly do Boschova „snového“ světa. Výstava rovněž představila historický kontext renesance i malířovo rodné město 's-Hertogenbosch v nizozemském Brabantsku prostřednictvím filmových sekvencí. Doprovodný program zahrnoval přednášku, netradiční ochutnávku vín i komentované prohlídky.

Výstava se konala u příležitosti 30. výročí založení české Nadace Hieronymus, která se významně podílela například na restaurování triptychu *Zahrada pozemských rozkoší* ze sbírek Museo del Prado v Madridu či obrazu *Dvanáctiletý Ježíš v chrámu* ze sbírek zámku Opočno.



SLUNOVRA T S L A U R N V O

V rámci festivalu **Slunovrat** se v prostorách knihovny uskutečnila také řada přednášek a doprovodných programů, mezi které patřily například besedy Příběhy nesvobody v současném Rusku (Miroslav Karas a Alexandra Skorvid), setkání s Renatou Kalenskou, Marií Šabackou, programy projektu Koridor UA, přednáška Jiřího Pasze Páchat dobro či vystoupení Martiny Ptáčkové. Program byl veden v moderaci Anny Bangourovy a přispěl k tematickému i obsahovému obohacení festivalu a k propojení knihovny s aktuálními společenskými tématy.

2.1.3 ODDĚLENÍ A POBOČKY KNIHOVNY

Oddělení pro dospělé čtenáře

Oddělení pro dospělé čtenáře poskytuje služby uživatelům od 15 let. Tato cílová skupina určuje skladbu knihovního fondu, charakter i rozsah nabízených služeb a také metodiku práce s čtenáři. Knihovní fond oddělení je rozsáhlý a tematicky rozmanitý. Zahrnuje beletrii, odbornou a naučnou literaturu, historická a filozofická díla, biografie i publikace zaměřené na zdraví, gastronomii, zahradničení a další oblasti společenského i osobního zájmu.

Z hlediska věkové struktury patří mezi nejpočetnější skupiny uživatelů senioři a studenti středních škol. Studentům je věnována systematická podpora prostřednictvím knihovnických lekcí, jejichž cílem je představit knihovnu jako vzdělávací instituci, seznámit účastníky s knihovním fondem a naučit je efektivně využívat dostupné služby při studiu. Součástí nabídky oddělení je rovněž přístup k veřejným počítačům s internetovým připojením, které využívají zejména studenti bez odpovídajícího technického zázemí v domácím prostředí. V uplynulém roce bylo realizováno 16 knihovnických lekcí, kterých se zúčastnilo přibližně 300 studentů středních škol. Lekce byly zaměřeny na rozvoj informační gramotnosti, zejména na samostatné vyhledávání informací, práci s výsledky vyhledávání a kritické hodnocení jejich relevance a věrohodnosti.

Oddělení pro dospělé nadále v roce 2025 pokračovalo ve službě **Rozvoz knih**, která je určena seniorům a imobilním občanům. Služba je poskytována **zdarma** a je dostupná obyvatelům města Opavy s výjimkou samosprávných městských částí. Cílem této služby je zpřístupnit knihovní fond i těm čtenářům, kterým jejich situace neumožňuje osobní návštěvu knihovny, a podpořit tak jejich kontakt s literaturou i kulturním děním.

Studovna tvoří nedílnou součást oddělení pro dospělé a plní významnou roli v oblasti odborných a informačních služeb. Kromě výpůjčních a bibliograficko-informačních služeb zajišťuje meziknihovní výpůjční službu, a to jak směrem k uživatelům knihovny (zprostředkování dokumentů z jiných knihoven), tak vůči ostatním institucím (vyřizování požadavků na dokumenty z fondu KPBO). Pracoviště je dále

odpovědné za objednávku a zpracování periodik, včetně remitendního tisku, pro celou knihovnu. V hodnoceném roce bylo odebíráno **62 titulů** denního tisku a časopisů. Po sloučení studovny a mediatéky zajišťuje toto pracoviště rovněž akvizici a katalogizaci audioknih a elektronických zdrojů. V průběhu roku bylo zpracováno **174 nosičů**. Knihovní fond v této oblasti zahrnuje více než 1 900 titulů audioknih, 1 771 gramofonových desek, více než 4 250 hudebních CD, 2 058 DVD a 243 Blu-ray disků. Uživatelům jsou ve studovně k dispozici čtyři pracovní stanice s připojením k internetu, které jsou dlouhodobě intenzivně využívány.

V uplynulém roce se oddělení pro dospělé čtenáře zaměřilo na široké spektrum aktivit určených uživatelům všech věkových kategorií nad 15 let. Rok byl zahájen v lednu realizací akce Novoroční bingo.

Jarní období se neslo ve znamení tradičních aktivit. Proběhlo Malování kraslic a následoval **Velikonoční jarmark a SWAP knih**. Ve spolupráci s Městským dopravním podnikem Opava se uskutečnila **Burza knih**. V letních měsících se knihovna více přiblížila svým čtenářům, zapojila se do oslav 120 let MDPO a pořádala Námořnický den pro veřejnost v parku. Prázdninovou nabídku doplnil cyklus Knihovna v žabkách, který se konal v červenci a srpnu na městském koupališti v Opavě, kde byla knihovna prezentována veřejnosti včetně doprovodného programu.



Podzimní program zahájil workshop Háčkování, který nabídl prostor pro setkávání zájemců o ruční práce v přátelské atmosféře. Knihovna se představila na Veletru povolání, kde byla studentům prezentována nabídka služeb oddělení pro dospělé. Proběhla další Burza knih ve spolupráci s Městským dopravním podnikem Opava. Rok byl zakončen v prosinci vánočně laděným programem. Uskutečnil se vánoční workshop zaměřený na výrobu papírových vystřihovánek, který nabídl návštěvníkům tvůrčí setkání a předvánoční zastavení.

V atriu knihovny proběhl Vánoční SWAP knih, v jehož rámci měli návštěvníci možnost vyměnit přečtené tituly za jiné a obohatit tak své domácí knihovny. Akce podpořila myšlenku udržitelnosti a opětovného

využití knih a setkala se s pozitivním ohlasem veřejnosti. Součástí programu byl také Vánoční jarmark s nabídkou drobných dárků. Celkově akce přispěla k vytvoření přátelské a slavnostní atmosféry, kterou si návštěvníci mohli vychutnat při šálku punče, čaje, kávy a domácích koláčků.



Součástí oddělení pro dospělé čtenáře je také **SPOT-B: oddělení pro dospívající**. V průběhu celého školního roku se zde pravidelně konal diskusní cyklus „**Magistrát bez nudy: Zeptej se, na co chceš!**“, v rámci kterého se studenti středních škol setkávali se zaměstnanci odboru rozvoje města a zástupci Městské policie Opava a měli možnost aktivně se zapojit do diskuse o zlepšování života ve městě.

Od ledna do března 2025 byl prostor využit pro vyprávěcí RPG dobrodružství inspirované anime a hrami, realizované v rámci diplomové práce studentky oboru knihovnictví. Únorový program byl zaměřen na rozvoj kritického myšlení prostřednictvím workshopu „Stop dezinformacím“, během něhož si studenti vyzkoušeli vzdělávací hru „Nekrm kachnu“. V březnu byl připraven program věnovaný správnému psaní citací a také seznámení se světem japonské mangy. SPOT-B zároveň sloužil jako zázemí pro tradiční „Noc s Andersenem“.

V dubnu 2025 proběhl workshop zaměřený na novinářské žánry s Pavlem Urbanem a Evou Lustigovou. Na konci školního roku byly poskytovány bezplatné konzultace pro studenty připravující se na opravný termín maturitní zkoušky z českého jazyka, se zaměřením na analýzu a porozumění didaktickým testům. Významným letním vrcholem se v srpnu 2025 stal festival **OpaCon**, který je zaměřen na popkulturu, hry a moderní trendy a nabízí bohatý program přednášek a setkání.



Součástí činnosti oddělení byly rovněž odborné besedy určené zejména studentům středních škol a žákům vyšších stupňů základních škol. Specifickou a dlouhodobě oblíbenou aktivitou, která je realizována ve SPOT-B, je hraní RPG hry **Dračí hlídka**. Tato aktivita podporuje vznik komunity mladých lidí, kteří se pravidelně setkávají a rozvíjejí své fantazijní, strategické i sociální dovednosti v bezpečném a inspirativním prostředí.

Oddělení pro děti a mládež

Oddělení pro děti a mládež poskytovalo v roce 2025 knihovnické, vzdělávací a komunitní služby dětem ve věku od 1 do 15 let. Hlavním cílem činnosti byla podpora čtenářské gramotnosti, rozvoj vztahu ke knihám a vytváření podnětného prostředí pro smysluplné trávení volného času.

V dopoledních hodinách probíhaly knihovnické lekce a tematické besedy pro mateřské a základní školy z Opavy a okolí. Programy byly zaměřeny na seznámení s provozem knihovny, orientaci v knihovním fondu a podporu práce s textem.

V hodnoceném roce bylo realizováno **135 vzdělávacích akcí**, kterých se zúčastnilo celkem **4 019 účastníků**. Knihovna spolupracovala s 39 mateřskými a 96 základními školami. Součástí spolupráce bylo také 120 pravidelných výměn knih pro základní školy a zapůjčení souborů povinné četby do tříd.

Oddělení se aktivně zapojilo do celostátních projektů na podporu čtenářství, jako jsou Celé Česko čte dětem, Lovci perel a Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka. Tradiční součástí programu byla také Noc s Andersenem.



Pravidelně probíhala aktivita Čtení hravě, realizovaná ve spolupráci se základní školou. Program je zaměřen na rozvoj čtenářských dovedností hravou formou a podporuje spolupráci školy s knihovnou.



Specifickou součástí aktivit byla Noc s Andersenem připravená ve spolupráci se školou pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Tato akce umožňuje dětem zažít knihovnu v netradičním čase a prostředí a přispívá k jejich začleňování i rozvoji vztahu ke čtení.

V průběhu roku byla nabídka služeb rozšířena o možnost zapůjčení deskových her domů. Na podzim byla navázána spolupráce s deskoherním klubem, v jejímž rámci probíhají pravidelná setkání zaměřená na společenské hry pro rodiče s dětmi. Tato aktivita podporuje komunitní život i mezigenerační setkávání.



V rámci zkvalitňování prostředí došlo k úpravám interiéru oddělení, zejména k vyřazení zastaralého fondu a mobiliáře, čímž byla zvýšena přehlednost a komfort pro uživatele. Rozšířen byl také systém piktogramů na obalech knih, který usnadňuje orientaci zejména mladším čtenářům.

Pro veřejnost byla rozšířena půjčovní doba, a tím i dostupnost služeb oddělení. Součástí oddělení je dětský koutek, který slouží k odpočinku, hře i společnému čtení a podporuje rodinné trávení času v knihovně.

Knihovna rovněž průběžně doplňovala knihy do knihobudky v sadech Svobody, čímž přispívá k volné dostupnosti literatury mimo své prostory.

Oddělení pokračovalo ve spolupráci s místními institucemi, včetně neziskových organizací, škol a Magistrátu města Opavy. Aktivně se zapojovalo do městských akcí a podílelo se na kulturním a komunitním životě města.

Součástí činnosti byla také účast na projektech zaměřených na podporu čtenářství v nejranějším věku a realizace aktivit pro veřejnost v rámci kulturních akcí a festivalů. Oddělení se podílelo na výtvarných dílnách a dalších doprovodných programech mimo prostory knihovny.



V průběhu roku byly v oddělení realizovány tematické výstavy, které přispěly k rozšíření kulturní nabídky a zatraktivnění prostoru pro návštěvníky.

Rok 2025 byl ve znamení dalšího rozvoje služeb, úprav prostoru a posilování komunitní role oddělení. Oddělení pro děti a mládež nadále systematicky podporovalo čtenářství, aktivní trávení volného času a spolupráci se školami i dalšími partnery ve městě.

Pobočka Opava Kateřinky

Největší městská pobočka poskytuje knihovnické služby a kulturně-vzdělávací aktivity obyvatelům přílehlých sídlišť a blízkého okolí.

Rok 2025 byl pro pobočku Opava Kateřinky specifický tím, že byla po celý rok z důvodu následků povodní z předchozího období uzavřena. Tato skutečnost však neznamenala přerušování její činnosti – naopak, zaměstnankyně pobočky se po celou dobu aktivně podílely na zajištění provozu a služeb knihovny na jiných pracovištích. Působily především v ústřední knihovně, část z nich také dočasně pracovala na pobočkách v Kylešovicích a na Olomoucké.

Kulturně-vzdělávací programy byly po dobu uzavření pobočky realizovány v prostorách ústřední knihovny. Z důvodu horší dostupnosti však došlo k poklesu účasti školských zařízení ze spádové oblasti Kateřinek. Naopak nabídku využívaly školy z jiných lokalit díky blízkému nádraží s lepší dopravní dostupností jako např. základní školy z Komárova, Štítiny nebo Hradce nad Moravicí.

Ve spolupráci s oddělením pro děti byly pro žáky základních škol realizovány vzdělávací a kulturní programy, včetně akcí s externími lektory a spisovateli. Pro základní školy bylo uskutečněno celkem **60 akcí**, kterých se zúčastnilo **1 624 žáků**. Do projektu Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka se zapojilo 9 tříd základních škol.

Spolupráce s předškolními zařízeními byla realizována v omezeném rozsahu, zejména se soukromou dětskou skupinou. Pro mateřské školy byly připraveny tematické besedy zaměřené na rozvoj vztahu ke knihám a čtení.



V průběhu roku byly připravovány nové tematické programy pro mateřské a základní školy. Pozitivní ohlas zaznamenaly zejména aktivity zaměřené na podporu duševního zdraví a inovativní vzdělávací programy využívající herní prvky.

Za účelem vyhodnocení kvality a dosahu vzdělávacích aktivit byl realizován dotazníkový průzkum mezi školskými zařízeními v regionu. Výsledky byly využity při dalším plánování a rozvoji nabídky programů.

Pobočka se podílela na realizaci akcí pořádaných městem Opava a spolupracovala s jednotlivými odděleními knihovny na přípravě kulturních a komunitních aktivit. Podílela se na organizaci programů pro děti i širokou veřejnost a zapojila se do celostátních knihovnických akcí.

Významnou součástí činnosti byl mezinárodní projekt Bookstart – S knížkou do života, v jehož rámci probíhala pravidelná setkávání pro nejmenší děti a jejich rodiče. Program podporuje rozvoj vztahu ke knihám již od raného věku a dlouhodobě se těší vysokému zájmu veřejnosti.



Pro dospělé čtenáře byly realizovány kulturní a společenské akce, které přispěly k rozšíření nabídky služeb knihovny a posílení její komunitní role.



V průběhu roku pokračovaly také aktivity zaměřené na seniory, zejména programy trénování paměti. Tyto lekce probíhaly pravidelně v několika provozech knihovny a byly doplněny o doprovodné aktivity podporující aktivní stárnutí a komunitní setkávání.

Součástí hodnocení činnosti je také ocenění Čtenář roku, které bylo uděleno zástupci pobočky.

Knihovnice se v průběhu roku průběžně vzdělávaly prostřednictvím odborných školení a webinářů, se zaměřením zejména na práci s dětským čtenářem a aktuální trendy v oblasti knihovnictví.



Pobočka Kylešovice

Pobočka knihovny v Kylešovicích je druhým rokem po rozsáhlé rekonstrukci, která se ukázala jako velmi přínosná. Modernizace prostor výrazně zlepšila nejen technické zázemí knihovny, ale především její celkovou atmosféru a funkčnost. Pozitivní změny oceňují čtenáři všech věkových kategorií.



Díky rekonstrukci vznikl otevřený a přívětivý prostor, který přirozeně podporuje setkávání a dialog mezi generacemi. Tento mezigenerační rozměr je dlouhodobě vnímán jako klíčový a pobočka jej systematicky rozvíjí prostřednictvím tematických ročních projektů, které zahrnují pestrou škálu aktivit pro všechny věkové kategorie a podporují aktivní zapojení návštěvníků i komunitní život knihovny.

Stěžejním projektem roku byl projekt **Mě(i)sto, které musím**, zaměřený na vztah obyvatel k městu, veřejnému prostoru a místům, která jsou jim blízká. Projekt vycházel z myšlenky, že lidé často vnímají své město pouze skrze každodenní trasy, a nabízí tak příležitost k jeho hlubšímu poznání. Aktivity vedly účastníky k reflexi oblíbených míst, sdílení osobních zkušeností i k zamyšlení nad tím, jak mohou sami přispět ke kvalitě veřejného prostoru.

Součástí projektu byly doprovodné besedy, výstavy a workshopy, které podporovaly spolupráci s osobnostmi působícími ve veřejném prostoru a s odborníky s blízkým vztahem k městu. Projekt oslovil především mladší generaci, pro kterou byly připraveny kreativní aktivity, například tvorba komiksu nebo graffiti jako formy vizuálního projevu ve veřejném prostoru. Akce probíhaly také ve venkovním prostředí a přirozeně zapojily kolemjdoucí veřejnost.



Díky těmto aktivitám se ukázalo, že obyvatelé mají k jednotlivým místům ve městě silný vztah, přičemž mezi nejčastěji zmiňovaná patří například Ptačí vrch. Zároveň se potvrdilo, že Opava je vnímána jako město s bohatou historií, kulturou a příběhy, které stojí za sdílení.

Významným výstupem byla výstava věnovaná historii kylešovských knihoven, která přispěla k navázání spolupráce s místními pamětníky a podpořila uchování lokální paměti.



BACHA, SOCHA!
OPAVA – KYLEŠOVICE

“Město bývá přirovnáváno k živému organismu. Mohli bychom si ho představit jako lidské tělo. A jako k takovému se k němu chovat.”
(Pavla Melková, architektka)

To, co je pro nás důležité, co nás inspiruje, dáváme na viditelná místa. Podle toho, čím se člověk obklopuje, si můžeme vytvořit obrázek o tom, kým je, co ho zajímá a co má pro něj zvláštní hodnotu.

A platí to nejen v domácím prostředí, ale i ve městech. Tam je ukazováno, co je pro nás důležité, například sochy. Vypovídají něco o svých tvůrcích, a o nás všech, i o tobě, tvé mami, tátovi či babičce. O nás jako o společnosti.

Veřejný prostor je prázdným, ve kterém se může odehrát něco nečekaného!

Vyprav se s námi do Kylešovic, místní části Opavy, a objev s námi kouzle jeho centra.

Délka trasy je opravdu malá, ale můžeš na ni strávit hodně času. Záleží na tvé zvědavosti a kreativitě!

Co budeš potřebovat?
Vytisknutý quest a podložku, něco na psaní a kreslení, možná foťák a možná i přístup k internetu.

Kylešovice jsou místní částí města Opavy. Jméno původní vesnice bylo odvozeno od osobního jména Kyleš, což byla domácká podoba jména Kylián. První písemné zmínky o obci se objevují již v roce 1341.



Pobočka se dále zapojila do komunitních aktivit, například formou questu Bacha, socha! realizovaného ve spolupráci s místním spolkem, který přiblížil veřejnosti méně známá místa v okolí knihovny a podpořil vnímání městského prostoru novým způsobem.

Důležitou součástí programu byla také účast v aktivitách zaměřených na podporu duševního zdraví. V rámci tematického projektu proběhly besedy s odborníky, literární a výtvarné aktivity žáků a studentů i jejich prezentace ve veřejném prostoru knihovny. Součástí byla také spolupráce se střední školou na vizuální identitě projektu. Tyto aktivity ukázaly význam sdílení zkušeností mezi mladými lidmi a přispěly k otevření tématu duševního zdraví v komunitním kontextu.

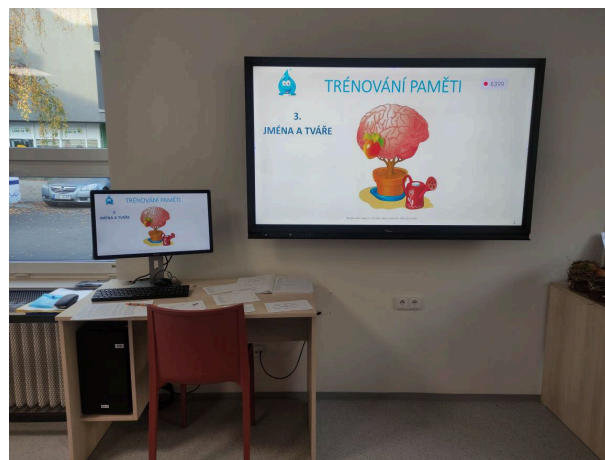


Závěr roku byl věnován tradičním aktivitám spojeným s dětskou literaturou a podporou čtenářství. Den pro dětskou knihu se uskutečnil ve spolupráci s místními školami a dobrovolníky a byl doplněn o literární výzvu, do níž se zapojili žáci i studenti. Vzniklé literární práce byly prezentovány v prostorách knihovny a přispěly k vytvoření inspirativního a sdíleného prostředí.



Projekt byl průběžně podporován rozšiřováním knižního fondu a tematickými výstavami literatury, které reagovaly na zájem čtenářů a doplňovaly programovou nabídku pobočky.

Pobočka se rovněž zapojila do dalších komunitních aktivit, včetně environmentálních projektů a akcí zaměřených na výměnu semínek a podporu zahradnických aktivit obyvatel. Tyto iniciativy našly pozitivní odezvu u místní veřejnosti.



Významnou součástí služeb pobočky jsou rovněž pravidelné aktivity pro seniory, zejména kurzy trénování paměti, které se dlouhodobě těší zájmu účastníků.

Vedle programové činnosti pobočka zajišťuje celoročně základní knihovnické služby, včetně veřejného přístupu k internetu, tisku a kopírování. Knihovnu pravidelně navštěvují školy a školky, přičemž roste také počet rodin s malými dětmi. Pobočka se tak postupně profiluje jako přirozené komunitní centrum podporující čtenářství a vzdělávání již od raného věku.

Pobočka Kylešovice potvrzuje svou roli otevřeného a živého komunitního prostoru, který propojuje generace, podporuje vzdělávání a přispívá k rozvoji kulturního života v místní komunitě.

Pobočka Olomoucká



Pobočka Olomoucká, součást Knihovny Petra Bezruče v Opavě, se nachází v srdci starého sídliště v blízkosti zdravotnických zařízení. Jejím hlavním cílem je poskytovat komplexní knihovnické a informační služby širokému spektru uživatelů, od nejmenších dětí až po seniory, kterým je věnována zvýšená míra podpory při vyhledávání informací a literatury. Významnou cílovou skupinu představují také rodiny s dětmi, pro které je průběžně rozšiřována nabídka fondu i doprovodných aktivit.

V hodnoceném roce pobočka zaznamenala stabilní zájem o své služby. Při tvorbě knihovního fondu je aktivně využíván akviziční systém **TEAMLIBRARY**, který umožňuje reagovat na aktuální potřeby a požadavky čtenářů. V průběhu roku proběhla plánovaná revize fondu, v rámci níž došlo k jeho průběžné obnově, vyřazení opotřebovaných dokumentů

a doplnění chybějících titulů. Pro větší přehlednost byl také tematicky vyčleněn fond historických detektivek. Nabídka je dále průběžně doplňována o tituly z ústřední knihovny.



Vedle základních výpůjčních služeb poskytuje pobočka také doplňkové služby, jako je kopírování, skenování a tisk. Nabídka fondu je pravidelně prezentována prostřednictvím tematických výstavních souborů, které podporují orientaci čtenářů v knihovním fondu a podněcují jejich zájem o literaturu.



Pobočka dlouhodobě spolupracuje s místními mateřskými a základními školami. Žáci knihovnu navštěvují v rámci výuky českého jazyka a pravidelně se zapojují do výměny knih. I přes prostorová omezení je věnována systematická pozornost práci s dětmi mladšího školního věku, u nichž je kladen důraz na rozvoj čtenářských návyků a základů čtenářské gramotnosti. Do provozu pobočky se rovněž zapojily studentky knihovnictví v rámci odborné praxe.

Významnou změnou v hodnoceném roce byla personální obměna ve vedení pobočky. Po odchodu dlouholeté vedoucí převzala řízení kolegyně z dospělého oddělení, přičemž provoz byl dočasně posílen výpomocí z jiné pobočky. Současně došlo k prodloužení provozní doby pro veřejnost a ke zlepšení orientace návštěvníků prostřednictvím nového vizuálního označení vstupu a otevírací doby.

Pobočka Olomoucká i přes probíhající změny pokračovala v trendu rozšiřování služeb a důrazu na individuální přístup ke čtenářům. V následujícím období se připravuje rozšíření prostor a rekonstrukce, která přispěje k dalšímu zkvalitnění zázemí a služeb této nejstarší pobočky knihovny.

Regionální oddělení

Knihovna Petra Bezruče v Opavě je od roku 2002 jednou z 15 pověřených knihoven v Moravskoslezském kraji, které zajišťují výkon regionálních funkcí. Tyto funkce zahrnují odbornou metodickou podporu menších knihoven a jsou financovány z prostředků Ministerstva kultury ČR a Moravskoslezského kraje. Výkon regionálních funkcí se řídí Metodickým pokynem Ministerstva kultury ČR a Zásadami zajištění regionálních funkcí v Moravskoslezském kraji.

V hodnoceném roce knihovna zajišťovala regionální funkce pro **50 knihoven opavského regionu**, z toho 10 profesionálních, 30 neprofesionálních a 10 poboček. Dlouhodobě se tak podílí na rozvoji knihoven v regionu a jejich propojení se širším kulturním a vzdělávacím prostředím. Klíčovou roli v této oblasti představuje spolupráce mezi knihovnami, knihovníky, obcemi a jejich zřizovateli, která přispívá k zajištění kvalitních a dostupných knihovnických služeb pro obyvatele regionu.

V rámci své činnosti regionální oddělení zajišťuje podporu knihoven v městských částech Opavy zařazených do cirkulačního okruhu **Středisko Opava** (Komárov, Milostovice, Malé Hoštice, Suché Lazce a Vávrovice).

Pracovnice střediska Opava realizují pro děti z mateřských a základních škol knihovnické lekce a tematické besedy. Zároveň je pozornost věnována i dospělým uživatelům knihoven. Knihovna v Milostovicích spolupracuje s mateřskou školou formou pravidelných měsíčních návštěv a nově byly zavedeny také čtenářské schůzky dospělých uživatelů. Knihovna v Komárově se v průběhu roku zaměřila na pořádání workshopů kreativních činností, například malby na porcelán.

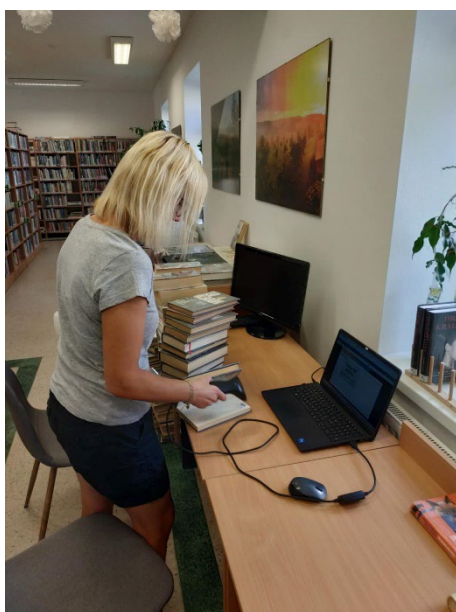


Knihovna ve Vávrovcích byla po většinu roku uzavřena z důvodu rozsáhlé rekonstrukce. Knihovna v Suchých Lazcích prošla personální změnou a postupnou reorganizací provozu. Knihovna v Malých Hošticích dlouhodobě spolupracuje s místní mateřskou a základní školou.



V roce 2025 bylo do knihoven střediska dodáno celkem **66 souborů** obsahujících **2 383 svazků knih**. Jednalo se o cirkulační i tematicky či obsahově specializované soubory, které byly připravovány nejen na základě požadavků knihovnic, ale také s ohledem na potřeby a preference uživatelů. Cílem bylo rovněž podpořit obměnu knihovních fondů a jejich postupné „omlazení“.

V průběhu roku pokračovala také průběžná aktualizace fondu, přičemž pozornost byla zaměřena zejména na fond střediska Opava (označovaný jako Q), který obsahuje starší dokumenty. Současně pokračovala nabídka vyřazených knih profesionálním i neprofesionálním knihovnám. Nově je uplatňován postup odpisu dokumentů s následným nabízením k odběru, který byl vyhodnocen jako efektivnější varianta z hlediska evidence i přehlednosti fondu a zachování kontinuity číselné řady regionálních funkcí.



K 31. 12. 2025 činil celkový stav fondu pro region a středisko **73 538 svazků**. Pro knihovny městských částí je odebíráno 6 titulů časopisů, jejichž výběr je vždy konzultován s jednotlivými knihovnicemi a přizpůsobován jejich požadavkům.

Regionální oddělení zajišťuje nákup dokumentů převážně prostřednictvím akvizičního portálu **TEAMLIBRARY**, který umožňuje efektivní správu objednávek, přehlednost a spolupráci více uživatelů. Systém je průběžně aktualizován a doplňován o možnosti školení. V případě potřeby jsou dokumenty pořizovány i prostřednictvím jiných knihkupeckých portálů nebo přímo v kamenných prodejnách, zejména s ohledem na dostupnost titulů nebo cenové podmínky.

Pracovníci regionálního oddělení se v průběhu roku podíleli také na chodu knihovny formou výpomoci ve výpůjčních službách v období zvýšené nemocnosti, především na dětském oddělení a pobočce Kylešovice. Dále zajišťovali rozvoz knih, transport materiálu, revize na pobočkách a technickou podporu při provozu knihovny v době absence správce.

Současně se pracovníci oddělení podílejí na organizaci a technickém zajištění akcí pořádaných Knihovnou Petra Bezruče pro veřejnost, včetně kulturně-výchovných programů, a zajišťují jejich dokumentaci. Spravují také komunikační kanály zaměřené na regionální služby, včetně **facebookové stránky**, a vedou a aktualizují databáze knihoven, elektronických služeb, vzdělávacích aktivit a statistických výkazů. Nově se podílejí také na doplňování knihobudek vyřazenými knihami.

Oddělení rovněž organizuje vzdělávací aktivity pro pracovníky knihovny i knihoven opavského regionu. V roce 2025 bylo vzdělávání významně ovlivněno přechodem na nový automatizovaný **knihovní systém**

Tritius, na jehož zvládnutí byla školení primárně zaměřena. Současně bylo realizováno školení zaměřené na problematiku sebeobrany, které se setkalo s výrazným zájmem a bude pokračovat i v následujícím období.



Regionální oddělení zajišťuje komplexní výkon regionálních funkcí, blíže viz **příloha č. 1 – Komentář ke statistickému výkazu výkonu regionálních funkcí za rok 2025.**

Oddělení dlouhodobě staví na spolupráci s knihovnami i zřizovateli jednotlivých obcí. Tato spolupráce je výsledkem kontinuálního budování vztahů, které přetrvávají i přes personální obměny v jednotlivých knihovnách. Noví pracovníci přinášejí nové podněty a zkušenosti, což dále přispívá ke zlepšování vzájemné komunikace a efektivní spolupráci. Důraz je kladen také na koordinaci při nákupu dokumentů pro regionální funkce, například na zajištění dostatečného množství populární literatury, knih pro děti nebo deskových her a titulů ALBI. Cílem je podporovat knihovny jako komunitní a kulturní centra, která nabízejí služby širokému spektru uživatelů.

V průběhu roku nebylo dosaženo ocenění žádné z knihoven v regionu; v rámci soutěže Obec roku byla nominována knihovna Ludgeřovice. I nadále je cílem podporovat knihovny v jejich rozvoji a usilovat o jejich další úspěchy v následujících obdobích.



2.2 VYHODNOCENÍ PLÁNU ČINNOSTI

Základním cílem knihovny je dlouhodobě zkvalitňovat poskytované služby čtenářům, podporovat čtenářství prostřednictvím kulturně-výchovných aktivit a zavádět nové služby v souladu s Konceptí rozvoje knihoven ČR. I v roce 2025 byla pozornost zaměřena na přilákání nových čtenářů, posilování uživatelského komfortu a průběžné zlepšování nabídky služeb tak, aby odpovídala potřebám široké veřejnosti.

Knihovna nadále využívala digitální komunikační kanály k informování veřejnosti. Prostřednictvím **webových stránek** a **sociální sítě Facebook** byly pravidelně prezentovány novinky z oblasti knižní kultury, informace o nově pořízených knihách, elektronických zdrojích, rozhlasové četbě i o pořádaných kulturních a vzdělávacích akcích. Tento způsob komunikace se dlouhodobě osvědčuje jako efektivní nástroj pro poskytování aktuálních informací čtenářům.

V oblasti podpory sdílení knih a komunitních aktivit knihovna pokračovala v doplňování knihobudky v Městských sadech, která slouží veřejnosti jako prostor pro volnou výměnu knih. Dále byla zajištěna obnova knihovního fondu ve Slezské nemocnici (transfuzní stanice). V rámci jedenácté sezóny byla rovněž průběžně doplňována sdílená knihovnička na městském koupališti, kam bylo v letním období dodáno přibližně 2 000 svazků knih, převážně z darů čtenářů a vyřazených duplicitních titulů.



Významným zdrojem přírůstků se stal sběrný box **Beru(ž)ka**, jehož prostřednictvím veřejnost aktivně darovala knihy. Tato forma spolupráce se ukázala jako efektivní nejen z hlediska doplňování fondu pro knihobudky a sdílené knihovničky, ale také z pohledu podpory komunitních a environmentálních aspektů knihovnické činnosti.

Kulturně-vzdělávací aktivity realizované v roce 2025 jsou podrobně popsány [v příslušné kapitole zprávy](#) a vycházely z plánovaného harmonogramu akcí. Plánování jednotlivých aktivit probíhalo s dostatečným časovým předstihem, a to i s ohledem na požadavky dotační politiky Ministerstva kultury ČR. Důsledná příprava umožnila zajistit kvalitní a pestrou nabídku programů pro různé skupiny návštěvníků. Obdobně byl s předstihem připravován také plán výstav, který přispěl k tematické rozmanitosti a atraktivitě výstavní činnosti knihovny.

Plán odborné činnosti byl koncipován v návaznosti na Koncepti činnosti Knihovny Petra Bezruče na období 2021–2027 a zahrnoval jak dlouhodobé odborné aktivity, tak činnosti vycházející z celostátních strategických dokumentů v oblasti knihovnictví. Tyto aktivity byly zaměřeny zejména na rozvoj knihovnických a informačních služeb, vzdělávání pracovníků a systematickou podporu knihoven v regionu. Jejich realizace přispívá k dalšímu zkvalitňování služeb a posilování role knihoven jako významných komunitních a kulturních center.

2.2.1 PŘÍSTUP K INFORMAČNÍM ZDROJŮM A SLUŽBÁM KNIHOVNY

Pro rok 2025 byly stanoveny tyto odborné cíle:

- **Udržovat aktuální a živý knihovní fond**
- **Podporovat vytváření knihovních fondů všech typů dokumentů**
- **Zvýšit objem financování nákupu knihovních fondů v knihovně**
- **Zapojit knihovnu do republikových projektů**

Složení knihovních fondů:

Knihovna má celkem 271 906 knihovních jednotek, z toho 253 704 knih. Přírůstek v roce 2025 byl 13 942 KJ, úbytek 12 660 KJ.

NAUČNÁ LITERATURA	67 627 sv.
KRÁSNÁ LITERATURA	186 077 sv.
ZVUKOVÉ DOKUMENTY	14 216 sv.
ZVUKOVĚ OBRAZOVÉ DOKUMENTY	1 988 sv.
ELEKTRONICKÉ DOKUMENTY	148 sv.
KARTOGRAFICKÉ DOKUMENTY	202 sv.

Tematické složení knih dodaných na půjčovny v roce 2025:

NAUČNÁ LITERATURA PRO DOSPĚLÉ	1 434 sv.
KRÁSNÁ LITERATURA	6 992 sv.
NAUČNÁ LITERATURA PRO DĚTI	587 sv.
KRÁSNÁ LITERATURA PRO DĚTI	4 297 sv.
CELKEM	13 310 sv.

Složení přírůstku ostatních druhů dokumentů za rok 2025:

ZVUKOVÉ DOKUMENTY	174 sv.
ZVUKOVĚ OBRAZOVÉ DOKUMENTY	0 sv.
ELEKTRONICKÉ DOKUMENTY	1 sv.
KARTOGRAFICKÉ DOKUMENTY	0 sv.
HRY	41 sv.
CELKEM	216 sv.

Přehled čerpání prostředků na nákup KF a služeb za rok 2025:

Knihovní dokumenty byly v roce 2025 nakoupeny ve výši 3 755 359 Kč.

Z TOHO:

KNIHY OPAVA (Z ROZPOČTU KNIHOVNY)	KNIHY RF (HRAZENO Z DOTACE MS KRAJE)	ZVUKOVÉ KNIHY (NÁKUP AUDIOKNIH)	ČASOPISY A DENNÍ TISK	E-KNIHY (SLUŽBA)
2 226 463 Kč	1 185 437 Kč	61 037 Kč	182 727 Kč	99 695 Kč

V roce 2025 knihovna také nabízela svým uživatelům přístup k elektronickým knihám prostřednictvím Palmknihy.

ÚDZF v r. 2025 nakupoval i zpracovával knihy pro 8 knihoven: Budišov nad Budišovkou, Háj ve Slezsku, Kozmice, Mokré Lazce, Chlebičov, Štítina, Sudice a Bělá. Pro tyto knihovny bylo nakoupeno 910 knih a zpracováno 915 svazků (z toho 5 darů) ve 43 souborech.

Knihovní fondy dodané za r. 2025 na jednotlivé knihovny – druh dokumentu knihy a časopisy:

KNIHOVNA	SOUBORY 2025	SVAZKY 2025	SVAZKY 2024	ROZDÍL	ČASOPISY/KČ
Dospělé od.	34	3 025	2 890	+135	136 732
Dětské od.	33	1 520	1 439	+81	7 171
Olomoucká	28	1 357	1 369	-12	20 517
Kylešovice	31	1 621	1 520	+101	13 770
Kateřinky	32	1 589	1 751	-162	43 020
Stř. Opava	1	1	2	-1	6 146
Služ.	0	0	1	-1	0
Region	34	4 197	5 260	-1 063	0
Celkem	193	13 310	14 232	-922	227 356

Na jednotlivé provozy knihovny byly v roce 2024 dodány zpracované knihy v této hodnotě:

ODDĚLENÍ PRO DOSPĚLÉ	ODDĚLENÍ PRO DĚTI	OLOMOUCKÁ	KATEŘINKY	KYLEŠOVICE	STŘEDISKO OPAVA
801 755 Kč	323 117 Kč	317 492 Kč	377 030 Kč	391 345 Kč	0 Kč

Průměrná cena knihy byla v roce 2025 253,70 Kč.

V rámci výkonu RF z finančních prostředků Moravskoslezského kraje bylo pro výměnné soubory do obsluhovaných knihoven zpracováno a dodáno 4 197 svazků ve 34 souborech v celkovém objemu 1 098 608 Kč do konce roku 2025.

Kromě běžných nákupů získala knihovna knihy prostřednictvím darů: v roce 2025 šlo o 475 svazků v hodnotě 133 063 Kč. Byly to např. knihy od čtenářů, Ministerstva kultury ČR v rámci projektu Česká knihovna, Statutárního města Opavy, Slezské univerzity, autorů, nakladatelství, z Bonus programu od Akvizičního portálu. Nejvíce knih, 198 svazků, bylo získáno ze sběrného kontejneru na knihy a CD Beru(ž)ka. Většinu bonusů (darů) z Bonus programu od Akvizičního portálu získáváme od knižních distributorů díky velkému odběru knih i jako odměnu za včasné platby. Z nabízených knih si sami můžeme vybrat vhodné tituly a rozhodovat tak o skladbě fondů podle čtenářských preferencí. Dotační titul z programu Česká knihovna nabízí knihy prestižních českých nakladatelství, převážně pro náročné čtenáře.

Během roku 2025 bylo zpracováno, adjustováno, zapsáno a na knihovny rozesláno 13 310 svazků knih. Nakoupeno bylo 13 448 svazků knih a 475 knih bylo získáno darem.

Zkatalogizováno bylo 4 757 nových titulů beletrie a naučné literatury. Ke všem katalogizačním záznamům těchto titulů byly připojeny anotace a náhledy obálek knih. U 4 398 už zkatalogizovaných titulů byly doplněny další nové svazky knih.

V souvislosti s uzavřením pobočky Kateřinky byl mírně omezen nákup nových knih pro tuto pobočku. Stále ovšem byly nakupovány knihy, které jsou součástí různých cyklů, dílové tituly a knihy od oblíbených autorů krásné i naučné literatury pro dospělé i děti a mládež. Lehce zůstal posílen nákup pro nově zrekonstruovanou pobočku v Kylešovicích. Doplnoval se fond literatury pro dospělé i fond knih pro děti a mládež.

V roce 2025 v souvislosti s personálními změnami proběhla revize knihovního fondu v pobočce Olomoucká v souladu s knihovnickým zákonem č. 257/2001 s a podle vyhlášky Ministerstva kultury č. 88/2002. Předpokládaných ztrát (nezvěstných knihovních jednotek) je 87 svazků.

V roce 2025 bylo pracovníci ÚDZF označeno **1 618 knih** a jednoduchá knihovnická vazba byla provedena u 3 678 knih.

V ÚDZF se pravidelně prováděla údržba slovníku autorit, klíčových slov a edic. V databázi autorit se dělaly pravidelné týdenní aktualizace souboru národních autorit a její průběžné opravy. V rámci zpřesnění

fondu bylo před přechodem na Tritius intenzivně řešeno titulování záznamů. Pokračovaly i práce na doplňování a zpřesňování údajů o cyklech a sériích knih.

Knihovnice z katalogizace vypomáhaly při různých akcích knihovny. Šlo například o akce Strašidelný park, Noc s Andersenem, Cesta z města či vánoční jarmark. Pracovnice katalogizace připravovaly informace o zajímavých knižních novinkách pro pořady Českého rozhlasu Ostrava s názvem Čítárna. I v roce 2025 katalogizátorky pravidelně publikovaly na Facebooku a www stránkách KPBO tipy na nové zajímavé knihy pro dospělé i dětské čtenáře.

Pracovnice z katalogizace se věnovaly praktikantům, zúčastnily se exkurzí a vzdělávacích akcí, školení k Tritiu a BOZP, workshopů, besed se spisovateli i přednášek v rámci projektu Brain & Breakfast. Také spolupracovaly s Místní knihovnou Bolatice a Městskou knihovnou v Hradci nad Moravicí (např. dovoz knih, doručování čárových kódů, spolupráce při nákupu knih od místních autorů aj.)

2.2.2 PREZENCE INFORMAČNÍCH ZDROJŮ KNIHOVNY, A TO JAK V TIŠTĚNÉ NEBO V DIGITÁLNÍ PODOBĚ

V roce 2025 knihovna pokračovala ve zlepšování dostupnosti svých služeb a v efektivní komunikaci s veřejností. Prostřednictvím webových stránek knihovny a online katalogu Tritius byl uživatelům umožněn nepřetržitý vzdálený přístup ke knihovním službám. Čtenáři mohli kdykoli provádět rezervace dokumentů, prodlužovat výpůjčky a využívat další funkce svého čtenářského konta.

Kromě webových služeb knihovna aktivně využívala také sociální sítě a SMS bránu, prostřednictvím které byli uživatelé informováni například o blížícím se konci výpůjční lhůty, vzniku poplatků z prodlení nebo o dostupnosti rezervovaných titulů. Tato forma komunikace se dlouhodobě osvědčuje jako efektivní nástroj pro informování čtenářů.

Webové stránky knihovny (kpbo.cz) byly průběžně aktualizovány a sloužily jako hlavní zdroj aktuálních informací o dění v knihovně, nabízených službách i připravovaných akcích. Informace o činnosti knihovny byly zároveň prezentovány v městském zpravodaji Hláska, v Informačním centru města i na pobočkách knihovny. Knihovna se rovněž podílela na regionálním televizním zpravodajství, kde byly prezentovány aktuální aktivity, projekty i průběh a plánované realizace rekonstrukcí knihovních prostor.

Základním nástrojem pro práci s knihovním fondem je [online katalog Tritius](#), který umožňuje vyhledávání ve fondu knihovny zahrnujícím knihy, periodika i další typy dokumentů. Katalog nabízí uživatelům také možnost hodnocení dokumentů, psaní recenzí a přístup k elektronickým zdrojům.

Knihovna dále spravuje několik profilů na sociálních sítích, které slouží k prezentaci činnosti a propagaci služeb i kulturních aktivit:

- [Facebook](#) a [Instagram Knihovny Petra Bezruče](#) – hlavní kanály pro informace o akcích a kulturním dění v Opavě,

- **Regionální oddělení Knihovny Petra Bezruče** – platforma pro sdílení zkušeností a metodickou podporu knihoven,
- **Pobočka Kylešovice** – profil propojený s celoročním projektem (v roce 2025 „Mě(i)sto, které musím“),
- **SPOT-B** – zaměřený na propagaci knih, her a pořádaných akcí,
- **Instagram Dětského oddělení** – prostor pro sdílení tipů a informací pro dětské čtenáře.

Vybrané profily (např. **Opavský labyrint literatury** a profil **Tajemná knihovnice**) byly v roce 2025 utlumeny.

Součástí elektronické komunikace knihovny je rovněž služba „**Ptejte se knihovny**“ a online kontaktní formulář dostupný na webových stránkách, které umožňují rychlé a přímé spojení uživatelů s knihovníky.

2.2.3 ZAPOJENÍ DO CENTRÁLNÍHO PORTÁLU KNIHOVEN ČESKÉ REPUBLIKY

Knihovna Petra Bezruče v Opavě je zapojena do projektu Centrálního portálu knihoven, jehož součástí je portál **Knihovny.cz**. Ten poskytuje jednotný přístup ke službám knihoven v České republice a umožňuje vyhledávání v katalozích zapojených institucí prostřednictvím jednoho vyhledávacího rozhraní.



2.2.4 KVALITA, EFEKTIVITA A MARKETING SLUŽEB KNIHOVNY

Cíle pro rok 2025: Naplňovat a pokračovat v zavádění do praxe nové standardy kvality VKIS

V oblasti kvality, efektivity a marketingu služeb knihovna v roce 2025 pokračovala v implementaci standardů veřejných knihovnických a informačních služeb (VKIS). Bibliografické záznamy jsou zpracovávány v souladu s katalogizačním standardem RDA a odesílány do Souborného katalogu ČR. Přestože je tento standard náročnější na zpracování, knihovna jej dlouhodobě aplikuje s vysokou mírou přesnosti, což se odráží v kvalitě odesílaných záznamů i jejich přijetí v národním systému.



2.3 PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ ČINNOSTI ORGANIZACE

V roce 2025 zajišťovalo provoz knihovny celkem 32,2 zaměstnanců v přepočteném stavu. Personální kapacita umožňovala pokrýt široké spektrum činností knihovny včetně odborných, provozních i podpůrných služeb.

Z hlediska vzdělanostní struktury převažovali zaměstnanci s vysokoškolským a středoškolským vzděláním knihovnického směru, doplnění pracovníky s jiným odborným zaměřením, kteří se podílejí na zajištění provozu a podpůrných činností knihovny. Složení zaměstnanců bylo následující:

Vzdělanostní složení:

VŠ KNIHOVNICKÉHO SMĚRU	VŠ OSTATNÍ	SŠ KNIHOVNICKÉHO SMĚRU	SŠ OSTATNÍ	OSTATNÍ
12,76	2,00	5,83	8,44	2,25

Knihovna dlouhodobě umožňuje zaměstnancům využívání zkrácených pracovních úvazků, zejména v případech, kdy je to nezbytné z důvodu péče o děti, a zároveň pokud to provoz jednotlivých oddělení umožňuje. Tento přístup přispívá k podpoře sladění pracovního a osobního života zaměstnanců a stabilitě pracovního kolektivu.

Odchylky v přepočteném stavu a ve struktuře zaměstnanců jsou dány mimořádnou situací v průběhu roku. Z důvodu vytopení pobočky Kateřinky došlo k dočasnému přesunu zaměstnanců a k operativnímu posílení provozu na dalších pracovištích. Zaměstnanci této pobočky byli využiti k pokrytí chybějících úvazků na ústřední knihovně, pobočkách Olomoucká a Kylešovice. V souvislosti s tím došlo rovněž k přesunu a úpravě úvazku pracovní pozice uklízečky, která byla převedena na pobočku Olomoucká.

Plného personálního stavu a stabilizace přepočtených úvazků bude knihovna opět dosahovat od ledna 2026.

Organizační struktura knihovny je uvedena v příloze č. 2.

Dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti

Formou dohody o provedení práce a činnosti byly v roce 2025 hrazeny úvazky knihovníků v městských částech.

Personální změny v organizaci

Personální změny pokračovaly i v roce 2025 a byly způsobeny především odchody zaměstnanců do důchodu a tím způsobenými změnami na některých pracovních pozicích. Jedna pracovnice ukončila pracovní poměr na vlastní žádost.

V průběhu roku odešel do důchodu dlouholetý správce budov pan **Robert Fuss**, kterého na základě výběrového řízení nahradil pan **Roman Kočí**. Na pozici vedoucí pobočky Olomoucká ukončila působení paní **Lenka Dočkalová**. Novou vedoucí pobočky se stala dlouholetá kolegyně dospělého oddělení paní **Vanda Scholtzová**.

Oddělení pro dospělé čtenáře bylo na podzim posíleno o paní **Alenu Holíkovou**, která využívá své pedagogické zkušenosti zejména při realizaci knihovnických lekcí, především pro studenty středních škol.

Na konci roku odešla do důchodu pracovnice katalogizace paní **Marie Schneiderová**. Její pracovní pozici převzala dlouholetá vedoucí pobočky Kylešovice paní **Martina Rýžová**. **Iva Zedková** se tak stala novou vedoucí této pobočky. Na základě výběrového řízení k ní byla týmově doplněna od ledna 2026 paní **Nela Kociánová** a na oddělení pro dospělé čtenáře paní **Irena Tichá**.

Školní praxe v roce 2025

V průběhu roku 2025 vykonávali v knihovně odbornou praxi studenti knihovnictví ze Slezská univerzita v Opavě a studentka ze Střední odborná škola Luhačovice. Kromě toho se do činnosti knihovny zapojila také studentka knihovnictví v rámci dobrovolnické činnosti na dětském oddělení.

V rámci programu **DofE** se na aktivitách knihovny podílely rovněž studentky Obchodní akademie Opava.

Odborná praxe v knihovně představuje pro studenty významnou příležitost k získání praktických zkušeností, rozvoji odborných kompetencí a lepšímu porozumění fungování knihovnického provozu. Pro knihovnu je zároveň přínosná z hlediska sdílení odborného know-how a možností oslovit potenciální budoucí kvalifikované pracovníky.

Péče o zaměstnance a vzdělávání pracovníků knihovny

V roce 2025 se zaměstnanci knihovny účastnili odborných školení, seminářů, workshopů a pracovních porad. Vzdělávání bylo realizováno především prezenční formou, doplněnou o online kurzy a samostudium. Důraz byl kladen zejména na prohlubování odborných kompetencí, práci s knihovním systémem **Tritius**, digitální dovednosti a rozvoj soft skills.

Vzdělávací aktivity organizované knihovnou zahrnovaly široké spektrum tematických oblastí. Významná část školení byla zaměřena na práci s automatizovaným knihovním systémem Tritius, včetně katalogizace, služeb a základního ovládání systému. Dále proběhla školení zaměřená na umělou inteligenci, elektronické služby knihoven (např. **Elko**), práci s akvizičními nástroji a další odborná témata.

Součástí vzdělávacích aktivit byly rovněž metodické porady pro pracovníky profesionálních knihoven i knihoven příměstských částí, které jsou realizovány v rámci výkonu regionálních funkcí. Tyto aktivity podporují sdílení zkušeností, koordinaci činností a rozvoj knihovnické sítě v regionu.

Knihovna rovněž organizovala workshopy pro veřejnost, kterých se zároveň účastnili i její zaměstnanci. Mezi významné vzdělávací aktivity patřily také odborné exkurze, například regionálně zaměřený zájezd věnovaný historii staré Karviné a fenoménu Šikmého kostela.

V závěru roku byl zahájen workshop „**Sebeobrana (ne)jen v knihovně**“, určený zaměstnancům knihovny i pracovníkům knihoven regionu. Tato vzdělávací aktivita bude pokračovat i v následujícím období.

Přehled vzdělávacích aktivit zaměstnanců

Interní vzdělávání Knihovny Petra Bezruče

- Školení Červený kříž
- Školení Tritius – úvod
- Školení Tritius – katalogizace

- Školení Tritius – služby
- Školení AI
- Školení Tritius pro REKS knihovny
- Porada pro pracovníky profesionálních knihoven Opavska
- Školení Elko
- Exkurze „Po stopách Šikmého kostela“
- Školení BOZP a PO
- Školení řidičů
- Workshop „Práce zítřka“
- Workshop „Sebeobrana (ne)jen v knihovně“
- Porada pro pracovníky příměstských částí

Vzdělávání realizované jinými organizacemi

- SKIP – Klubko – současná literatura pro děti
- Seminář kontinuálního vzdělávání trenérů paměti
- Hrátky s pamětí
- Veletrh mediálního vzdělávání
- Adult literatura, korejské mangy
- Digitální služby státu
- Regionální funkce 2025
- Děti a mládež se speciálními potřebami
- Konference Do černého
- Workshop Jak tvořit advokační strategii
- Konference Ohlédnutí za československým knihovnictvím
- Knižní veletrh
- AI akademie pro vedení knihoven
- Onboarding
- Knihovnický zájezd
- Konference Long story short
- Konference Knihovny současnosti
- Aspekty využívání AI
- Rozvoj kompetencí ředitelů knihoven

Online vzdělávání

- Webináře a kurzy zaměřené na ekonomiku, legislativu, práci s informačními systémy, mediální vzdělávání a knihovnické služby
- Kurzy a diskusní pořady platformy Brain & Breakfast
- Vzdělávání v oblasti digitálních služeb, AI a práce s uživateli
- Odborné kurzy (např. účetnictví, mzdová agenda, zákoník práce, cestovní náhrady)

Samostudium a interní příprava

Zaměstnanci se věnovali samostudiu odborné literatury, časopisů, prezentací, přednášek a výstav v celkovém rozsahu desítek hodin. Součástí bylo také odborné studium v rámci přípravy a realizace konkrétních programů, například tematických lekcí, workshopů, únikových her a vzdělávacích aktivit zaměřených na trénování paměti.

Evidence vzdělávání

Evidence vzdělávání zaměstnanců probíhá v tabulkách Excelu, kde jsou zaznamenány akce pořádané jak pověřenou knihovnou, tak i jinými organizacemi. Zvláště je vedena evidence akcí určených pro obsluhované knihovny v rámci regionálních funkcí.

2.3.1 KONZULTAČNÍ A METODICKÁ ČINNOST KNIHOVNY, ÚČAST V ODBORNÝCH KOMISÍCH

Opavská knihovna spolupracuje s veřejnými knihovnami a knihovníky okresu, knihovníky z univerzitní knihovny a muzea a pořádá školení podle aktuálních potřeb.

Knihovny okresu byly pravidelně informovány o aktuální situaci formou okresní mailové konference, knihovnám byly zasílány metodické materiály a informační letáky.

Další konzultace se týkaly aktualizací knihovního fondu, problematiky revize a práce v systému s výměnným formátem MARC21 a standardem RDA.

Knihovna je zastoupena v těchto odborných sekcích a pracovních skupinách:

- Soubor Národních autorit – supervizor Marie Schneidrová
- Národní fonotéka – Miloš Bednařík
- KNIHOVNY.CZ – Miloš Bednařík
- MAP Opavsko – pracovní skupina Svět čtenářské gramotnosti – Markéta Beyerová
- SDRUK – sekce městských knihoven – Markéta Beyerová

- RV SKIP 10 – člen – Markéta Beyerová
- W SKIP ČR – dozorčí komise – Markéta Beyerová

2.3.2 SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI ORGANIZACEMI MĚSTA A DALŠÍMI SUBJEKTY

Knihovna dlouhodobě rozvíjí spolupráci s řadou organizací v rámci města i regionu. Tyto aktivity přispívají k rozšiřování nabídky kulturních a vzdělávacích programů, sdílení zkušeností i k posilování komunitních vazeb.

Ve spolupráci s **Městská knihovna Hradec nad Moravicí** probíhá výměna výstav a koordinace hostů, zejména autorů literatury pro děti. Součástí spolupráce je také organizace vlastivědných procházek a dalších doprovodných aktivit pro veřejnost.

Významnou platformu meziknihovní spolupráce představuje tzv. „**Slezská čtyřka**“, do níž jsou zapojeny knihovny v **Bruntále, Krnově, Bílovci a Opavě**. Spolupráce je založena na vzájemném doporučení přednášek, koordinaci kulturních programů a společné komunikaci s autory a hosty. Díky koordinovanému postupu se daří efektivněji oslovovat přednášející i zajišťovat programy pro širší publikum. Spolupráce se postupně rozvinula také do neformální roviny přátelských vztahů mezi vedením knihoven. V rámci organizace akcí jsou jednotlivé úkoly mezi knihovnami rozdělovány, například při zajištění autorských čtení. Dlouhodobě dochází také ke sdílení personálních kapacit pro moderování či vedení setkání s autory.

Knihovna rovněž rozvíjí spolupráci s knihovnami v **Třinci a Havířově**, zejména v oblasti oddělení pro mládež (teen programy a platforma Spot-B), kde dochází ke sdílení programů a zkušeností zaměřených na práci s mladými čtenáři a literárním projektu **Psavci**.

Ve spolupráci s **MAS Opavsko** se knihovna podílí na projektu **Inspiromat**, jehož cílem je podpora čtenářské gramotnosti žáků 2. stupně základních škol prostřednictvím tematických souborů knih a pracovních listů. V prostorách knihovny proběhlo také představení projektu InspiroMap určené pro žáky 2. stupně základních škol a mateřských škol.

Dlouhodobě pokračuje spolupráce se **Statutární město Opava**, zejména s odborem životního prostředí, a to při realizaci vzdělávacích programů pro školy i veřejnost. Součástí této spolupráce je také projekt darovacího kontejneru na knihy a audiovizuální nosiče, který je financován z Operačního programu Životní prostředí. Občané mohou do kontejneru umísťovat nepotřebné knihy, CD a DVD, například z pozůstalostí či domácích knihoven. Kontejner je umístěn v blízkosti knihovny a je graficky odlišen od běžných biblioboxů.

Knihovna následně obsah kontejneru třídí a dále využívá. Vybrané dokumenty slouží pro vlastní potřebu knihovny, další jsou redistribuovány například do sdílené knihobudky v parku pod Ptačím vrchem nebo

poskytovány neziskovým organizacím v Opavě a okolí. V případě větších objemů materiálů je jejich převzetí řešeno individuálně po předchozí domluvě, s ohledem na kapacitní možnosti kontejneru.

Statistika využitelnosti knižních darů z kontejneru za rok 2025:

Od března byl box z důvodu rekonstrukce hlavní budovy umístěn před pobočkou Kateřinky, kde ho postihly povodně. Box jsme vyčistili, promazali, vyměnili vnitřní vozíček za nový a opět ho uvedli do provozu zpět před hlavní budovou.

KNIHY	CD/DVD	BROŽURY	MAPY	ČASOPISY
7 078	487	390	198	24

Odbor vnitřních věcí MMO:

Ve spolupráci s Odbor vnitřních věcí MMO se knihovna podílí na organizačním zabezpečení vybraných společenských událostí, zejména při přípravě sálu pro svatební obřady a slavnostní vítání občánků.

Knihovna se dlouhodobě aktivně zapojuje do podpory dětského čtenářství již od nejútlejšího věku. V rámci vítání občánků obdrží rodiče prostřednictvím matrice informační leták, jehož prostřednictvím je navazován první kontakt s knihovnou. Tento materiál informuje o nabídce služeb knihovny a zároveň zve rodiny na akce určené rodičům s malými dětmi.

Cílem této aktivity je podpořit povědomí o významu čtení v raném vývoji dítěte, motivovat rodiče ke společnému čtení a nabídnout jim odborné poradenství v oblasti výběru dětské literatury. Knihovna tímto způsobem dlouhodobě přispívá k rozvoji čtenářských návyků a vytváří podnětné prostředí pro nejmladší čtenáře i jejich rodiny.

Statutární město Opava:

Knihovna se v roce 2025 zapojila do programu festivalu **Další břehy** a stala se jedním z důležitých míst jeho závěrečného ročníku. Součástí aktivit knihovny byla také účast na vybraných celoměstských akcích, jako je **Den dětí, Den Země** a **Den stromů**.

V prostorách knihovny se rovněž uskutečnila část programu festivalu Slunovrat, který město dlouhodobě podporuje. Zapojení knihovny do těchto aktivit přispívá k posilování její role jako otevřeného kulturního a komunitního centra města.

V knihovně zároveň pravidelně probíhá diskusní cyklus „**Magistrát bez nudy: Zeptej se, na co chceš!**“, v jehož rámci se studenti středních škol setkávají se zaměstnanci odboru rozvoje města a se zástupci Městské policie Opava. Cílem těchto setkání je podpořit dialog mezi mladou generací a zástupci města a umožnit studentům aktivně se podílet na návrzích zlepšení veřejného prostoru a fungování města.

Ostatní:

- **SŠUP** – Knihovna dlouhodobě spolupracuje se Střední školou uměleckoprůmyslovou Opava, na kterou navazuje v oblasti prezentace studentských prací napříč uměleckými obory. Výstavy studentských projektů se staly pevnou součástí programové nabídky knihovny a přispívají k oživení jejích prostor i k podpoře mladých tvůrců.

V rámci této spolupráce poskytla knihovna své prostory také pro realizaci obhajob maturitních prací uměleckých oborů, které byly doplněny o výstavu a slavnostní předání maturitních vysvědčení.

Studenti se zároveň podíleli na tvorbě projektu „**Tam uvnitř je svět**“, který byl součástí osvětové kampaně Týdny pro duševní zdraví. V rámci projektu připravili název i veškeré grafické zpracování. Součástí spolupráce bylo také vytvoření originálních postaviček knihovnických skřítek, které byly následně přijaty i dalšími knihovnami. Některé z těchto skřítek „adoptovaly“ knihovny v Bílovci a ve Valašském Meziříčí.

- **Slezská nemocnice** – dodávka knih na transfuzní stanici.
- **Technické služby Opava** – zásilka knih na koupaliště, burza knih v autobuse
- **Za Opavu** – Semínkovna, přednášky, příměstský tábor, výstavy
- **OKO – festival Bezručova Opava, Velká noc** – zábava a poznání v nevšedním čase, kdy se ve večerních hodinách otevrou dveře památek, knihovny, muzeí a galerií. Těšit jste se mohli na questing pro děti od 6 let s krásnými cenami a bohatý doprovodný program.
- **Okresní hospodářská komora** – Festival povolání
- **Mendelovo gymnázium Opava** – kurz sebeobrany pro studenty vedl náš zaměstnanec Zbyněk Kotzian
- **Mateřské, základní a střední školy z Opavy a okolí** – knihovnické lekce, besedy, přednášky workshopy, soutěže ...

Ředitelka organizace: PhDr Mgr. Markéta Beyerová

Zpracovala: Věra Havrlantová

Dne: 28. 4. 2026

Podpis ředitelky organizace

Seznam použitých zkratk:

7/24	7dní v týdnu, 24 hodin denně
AKIS	Automatizovaný knihovnický a informační systém
AZ	Autorský zákon
CASLIN	Souborný katalog ČR
ČR	Česká republika
DNNT	Díla nedostupná na trhu
KF	Knihovní fondy
MK	Ministerstvo kultury
MSK	Moravskoslezský kraj
MSVK	Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, příspěvková organizace
NK ČR	Národní knihovna České republiky
OPAC	Online public access katalog – webový katalog
RDA	Resource Description and Access – katalogizační standard platný v ČR od roku 2015
RF	Regionální funkce
SKIP	Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR
VKIS	Veřejné knihovnické a informační služby
KPBO	Knihovna Petra Bezruče v Opavě
VV SKIP	Výkonný výbor profesní organizace Sdružení knihovníků a informačních pracovníků
RV SKIP 10	Regionální výbor SKIP ČR Moravskoslezského a Olomouckého kraje

